

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Έκδίδεται κατὰ Σάββατον

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ
Αρχομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἢ Ἰουλίου
Ἐσωτερικοῦ δρ. ς.—Ἐξωτερικ. φρ. χρ. 10

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»
ΟΔΟΣ ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ ΑΡΙΘ. 18
(Παραπλεύρως δούν, τμήματος Πλάκας)

Η ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΚΙΟΥ

(Σ υ ν έ χ ε ι α)

Ἡ παραζάλη τῆς ἀπολογίας τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀκακίου καταφαίνεται καὶ εἰς τὴν δικαιολογητικὴν ἀπόπειραν τῆς ἐπὶ ἐλόκληρον πεντάμηνον χαρακτηριστικῆς οἰγῆς του. Ὑπόχρεως νὰ ἐξεύρῃ ὁπωσδήποτε μίαν πρόφασιν, προετίμησεν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἀκριβῶς εἶνε ἡ χειροτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας. Ἐσιώπησε, λέγει, καὶ θὰ εἰσώπα ἀκόμη ἐκ τῆς πλήρους καὶ ἀδιαλείπτου πεποιθήσεως, ὅτι οὐδαμοῦ οὐδέποτε ἀπὸ ΠΡΟΑΙΡΕΣΕΩΣ ἠδίκησε τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν ἡ ἀπὸ τριακονταετίας ὅλης ἀδιαλείπτως ὑπηρετεῖ, καὶ ὅτι ἐπομένως δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ λύσῃ τὴν σιωπὴν του, ἵνα, ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ καὶ μετὰ τόσον πολυχρονίους καὶ μετ' ἀφοσιώσεως ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας προσενηχθεί-σας ὑπηρεσίας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν, περιέλθῃ εἰς τὴν ὀδυνηρὰν θέσιν νὰ ἐπιχειρηματιζῇται ὑπὲρ ἀποδείξεως τῆς ὀρθοδοξίας του.

Δυστυχῶς τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον διευτυπώθῃ ὑπὸ ρητορικῆν τινα μορφήν, δὲν πληροῖ τὸν θεμελιώδη τῆς ρητορικῆς θρόν, ὅστις, ὡς γνωστόν, εἶνε ἡ πειθώ. Ἀπ' ἐναντίας δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐξευρέθη πρὸς τὸν μοναδικὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μὴ πείσῃ κανένα, καὶ πρῶτον αὐτὸν τοῦτον, ὅστις ἔθηκε τὴν ὑπογραφήν του κάτωθι τῆς τόσο ἀτυχοῦς ἀπολογίας.

Ἐσιώπα, λέγει, διότι οὐδαμοῦ οὐδέποτε ἐκ προαιρέσεως ἠδίκησε τὴν Ἐκκλησίαν. Ἄς μοι ἐπιτρέψῃ ὁ πανοσιολογιώτατος νὰ τῷ εἰπῶ καὶ ἀπὸ πότε, ἅγιε ἀρχιμανδρίτα, καθιερώθῃ ὅπως ἀπολογῇται μόνον ὁ κατὰ προαίρεσιν ἀδικήσας; Δὲν ἦτο ἐντός τῆς προθέσεώς σας τὸ νὰ βλάψῃτε; Ἄς το ὑποθέσωμεν, Ἀλλὰ δὲν γνωρίζετε, ὅτι καὶ ἡ πολιτεία μᾶς ὑποχρεώνει νὰ ἀπολογώμεθα καὶ διὰ τὰ ἐξ ἀμελείας καὶ ἀπροσεξίας ἐγκλήματατά μας, καὶ ὅτι καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑποχρεούμεθα νὰ δίδωμεν λόγον καὶ νὰ σπεύδωμεν ζητοῦντες συγγνώμην διὰ προσβολάς, τὰς ὁποίας ἐκάμαμεν μὲ λόγον ἢ μὲ ἔργον, ἔστω καὶ ἄνευ δολίας προαιρέσεως; Ἡ ἀγνοεῖτε τάχα, ὅτι ἡ Ἐκκλησία,

ἀκόμη αὐστηροτέρα καὶ ἀκριβεστέρα, ὁρῶναι μεγαλητέρα, εὐθύνας ἀπέναντι καὶ τῶν ἀπλῶν πιστῶν, πρὸ πάντων δὲ τῶν λειτουργῶν τῆς, ἀπαιτοῦσα αὐτοὺς ἐντελῶς ξένους πρὸς οἰονδήποτε σκάνδαλον, ὅχι μόνον τὸ ἐκ προαιρέσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐλαχίστης ἀμελείας; Καὶ τί λοιπὸν; Ὅποιαν σεῖς μετεφράσατε ἐν σύγγραμμα τόσον βλάσφημον, ὡς καὶ ὁ ἴδιος τὸ ἠμολογεῖτε, καὶ μάλιστα καθ' ὃν τρόπον τὸ παρεδῶκατε εἰς τὸ κοινόν, μὲ τὴν σπραγίδα μιᾶς συστάσεώς σας, ἔρχεσθε τώρα νὰ μᾶς εἴπητε, ὅτι ἐσιωπήσατε πρὸς τὴν ἐναντίον σας κατηγορίαν καὶ ὅτι ἔχετε δικαίωμα νὰ σιωπᾶτε, ἐπειδὴ ἡ ἰδική σας συνείδησις σᾶς ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἐκάματε τὸ κακὸν ἐκ προαιρέσεως;

Ἀκούσατε νὰ σᾶς εἰπῶ ἐγώ, πανοσιολογιώτατε, μὲ ὅλην τὴν σοβαρότητα καὶ μὲ ὅλην τὴν εὐλικρίνειαν, ἡ ὁποία δυστυχῶς τόσον σπανίζει εἰς τὴν ὑπὸθεσί- σας πρὸς τὸ μέρος τῶν συνηγῶρων σας: δικαίωμα σιωπῆς ἀπέναντι μιᾶς αξιοποινοῦ πράξεως μίᾳ μόνον τάξις χεῖρει, εἰς τὴν ὁποίαν προθύμως ἀνομολογοῦμεν ὅτι σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ὑπαχθῆτε, ἡ τάξις τῶν ἀκαταλογιστων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔλλειψιν δολίας προαιρέσεως, αὕτη ἡμπορεῖ νὰ ἐλαφρύνῃ τὴν ἐνοχλήν, δὲν δύναται ὅμως νὰ τὴν ἀρῇ. Σεῖς ἐσκανδαλίσατε' καὶ ὅτι ἡ πράξις σας εἶνε σκανδαλώδης, τὸ ἀποδεικνύει ὅχι πλέον ἡ ἰδική μου καταγγελία, ἀλλ' αὕτη ἡ ἀναστολή τῆς χειροτονίας σας, ὡς τὸ μαρτυρεῖ ἐπίσης εὐγλώττως αὕτη ἡ ἀγωνιώδης προσπάθεια τῶν προστατῶν σας, διὰ νὰ εὗρουν μὲ ἐλόκληρον σειρὰν παντοίων ἐπινοιῶν μίαν ἐλαφρυντικὴν δικαιολογίαν σας. Πῶς λοιπὸν ἦμεις δύνασθε νὰ φρονῆτε ὅτι εἴχετε δικαίωμα νὰ σιωπᾶτε; Ὅταν ρίπτῃ τις πῦρ εἰς μίαν οἰκίαν ἢ δηλητηριασμένον φαγητὸν εἰς μίαν τράπεζαν καὶ ἐγείρωνται βοή καὶ θόρυβος, νομίζετε ὅτι ὁ δράστης ἡμπορεῖ νὰ ἀδιαφορῇ, θεωρῶν προσβολὴν τοῦ ν' ἀπαντήσῃ, ἐπειδὴ συναισθάνεται ὅτι δὲν προέβη μετὰ προαιρέσεως; Ἐσκανδαλίσατε δὲ σεῖς, πανοσιολογιώτατε' καὶ ἐσκανδαλίσατε ἐπὶ τοῦ θεμελίου αὐτῆς τῆς πίστεώς μας θέσαντες τὴν πέναν σας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀποτροπαιοτέρας βλασφημίας ἐξ ὅσων δύνανται νὰ ἐκτοξευθῶσι κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Σωτῆρος μας. Πῶς λοιπὸν ἠδύνασθε νὰ σιωπᾶτε μετὰ τοιοῦτο σκάνδαλον, τὸ ὁποῖον

διεπράξατε ἔστω μὲ τοῦτο, ἔστω μὲ ἐκεῖνο τὸ ἐλατήριον ; Ἡ σιωπὴ αὕτη δημιουργεῖ ἄλλο κεφάλαιον κατηγορίας ἐναντίον σας ; ὅτι δηλ. ὄχι μόνον εἰσθε εὐεπίφορος εἰς τὸ νὰ σκανδαλίζετε τοὺς ἀδελφούς σας, ἀλλὰ κατέχετε καὶ τὴν θλιβεράν ἱκανότητα τοῦ νὰ μὴ δύνασθε ἔπειτα νὰ διακρίνητε τὸ σκάνδαλον.

Ἐπικαλεῖσθε ἀκόμη καὶ τὰς μακροχρόνιους ὑπηρεσίας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν εἰς δικαιολόγησιν τῆς σιωπῆς σας. Ποῖαι εἶνε, παρακαλῶ, πανοσιολογιώτατε, αἱ ὑπηρεσίαι αὗται ; Ἀλλὰ παρατρέχων τοῦτο, σὰς ἐρωτῶ μόνον καὶ ποῖα ὑπηρεσία δύναται νὰ ᾔη τοιαύτη, ὥστε νὰ δικαιολογήσῃ ἐν σκάνδαλον, οἷον ἡ μεταφρασίς σας, καὶ ἐν ἄλλο, οἷον ἡ πεντάμηνος σιγὴ σας ; Αὐτοὶ οἱ ἀπόστολοι ἀναφέρουν μετὰ φρίκης τὴν ἐνοχὴν τοῦ σκανδαλοποιῶ. Καὶ ἂν ὑπέτιθετο ὅτι μία μεγάλη χριστιανικὴ ἀξία θὰ εἶχε ποτε τὸ ἀτύχημα νὰ σκανδαλισθῇ, ἀκριβῶς διὰ ταύτην τὴν ὑπεροχὴν τῆς θὰ ἀνεγνώριζε τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ σπεύσῃ μίαν ὥραν ἀρχήτερα πρὸς ἄρσιν τοῦ σκανδαλοῦ καὶ καθήσυχασιν τῶν σφαιδισέων. Καὶ ὅμως σεῖς, βασιζόμενοι εἰς τὰς ὑπηρεσίας σας, καταφρονεῖτε τὸν σκανδαλισμὸν ἡμῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἀνακηρύττετε νέαν ἐξάριστον ἀρχήν, ὅτι ἀρκεῖ νὰ γράψῃ τις εἰς διάστημα τριάκοντα ἐτῶν ὅκτω ἄρθρα, διὰ νὰ ἔχῃ πλέον τὸ δικαίωμα ὄχι μόνον νὰ σκανδαλίζῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ περιφρονῇ τοὺς σκανδαλιζομένους !

Καὶ ἡ παραζάλη ἐξακολουθεῖ. Λέγει ὁ πανοσιολογιώτατος ὅτι θὰ ἐξηκολούθῃ σιωπῶν, θεωρῶν πᾶσαν ἀπάντησιν περιττήν, ἂν δὲν ἐπιπροσφορεῖτο (δὲν γνωρίζει δὲ πάλιν ἂν καὶ τοῦτο εἶνε ἀληθές) ὅτι διὰ τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπιδεξίως διαδοθείσης κατηγορίας ἐσκανδαλισθῶσαν αἱ συνειδήσεις μελῶν τινῶν τῆς ἐπισκοπῆς, εἰς ἣν ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ πολιτεία προώρισαν αὐτόν !

Ὡστε ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀκάκιος δὲν ἐνδιεφέρετο διὰ τὸν σκανδαλισμὸν ἡμῶν τῶν Ἀθηναίων οὐδὲ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν τοῦ Βασιλείου, τὸν συνεκίνησε δὲ μόνον κατόπιν πέντε μηνῶν ὁ σκανδαλισμὸς μερικῶν Σπαρτιατῶν, ἂν καὶ περὶ τούτου δὲν ἦτο βέβαιος ! Αὐτὸ λοιπὸν εἶνε τὸ ὅλον, πανοσιολογιώτατε ; Μία τοιαύτη ἀδέσποτος φήμη ἔλυσε τὴν σιωπὴν σας, καὶ χάριν αὐτῆς σεῖς, ὁ τόσον ὑπερήφανος διὰ τὰς ὑπηρεσίας σας, ἔρχεσθε νὰ διακηρύξητε ὅτι ἀποπνύετε πᾶσαν οἰανδήποτε κακιδόξιν ; Ἀλλ' ὁ κόσμος, ὅλος γνωρίζει ὅτι δημοτικοὶ σύμβουλοι τῆς Σπάρτης, πρὶν φίλοι σας, προέβησαν ἔπειτα εἰς ἐπίσημον διὰ τηλεγραφημάτων ἀποκήρυξίν σας, ὡς δὲν εἶνε μυστήριον τὸ ὅτι καὶ ἀπὸ ἄλλας πόλεις τῆς Λακεδαιμόνος πολλοὶ ἐγκρίτοι, διερμηνεύοντες τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν, πρὸ τσσάρων μηνῶν διελέθσαν ὅτι δὲν σὰς δέχονται ποιμενάρχην τῶν.

Καὶ ὅμως σεῖς, πανοσιολογιώτατε, τίποτε, κατὰ τὸ λέγειν σας, δὲν εἴχετε πληροφορηθῇ ἱκανὸν νὰ λύσῃ τὴν σιωπὴν σας. Σὰς εἶνε λοιπὸν ἄγνωστον καὶ τὸ ὅτι, ἐνῷ οἱ ἄλλοι μετ' ἡμῶν συνεγκριθέντες ἐπίσκοποι ἐργάζονται ἀπὸ δύο μηνῶν καὶ πλέον εἰς τὰς ἐπαρχίας των, σεῖς μένετε ἀκόμη εἰς Λεϊψίαν, καὶ δὲν εἰσέρχετε τάχα ὅτι, ἐνῷ ὁ ἅγιος Σύνοδος ἀνήγγελλε τὴν εἰς Ἀθήνας ἀφίξιν σας περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰανουα-

ρίου καὶ τὴν ἄμεσον χειροτονίαν σας, σεῖς εὐρίσκεσθε εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ στέλλητε ἐκ τῆς γερμανικῆς γῆς ἀπολογητικὰ ἔγγραφα ;

Ἔσθε ὑπόδικος, πανοσιολογιώτατε, καὶ τὸ γνωρίζετε κάλλιστα ὑπόδικος ὄχι πλέον ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης, μὲ τὴν ὁποίαν ἐξωφλήσατε, ἀλλ' ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἣτις ἔχει νὰ βαθεῖα διαδικαστικὴν ὁδόν. Αὐτὸ εἶνε τὸ πραγματικὸν γεγονός, τὸ ὁποῖον καὶ τυφλοὶ ἔχουσιν ἴδει καὶ κωφοὶ ἔχουσι πληροφορηθῇ τὸ δὲ νὰ προσποιήσθε σεῖς, ὅτι τὸ ἀγνοεῖτε, ἐνῷ εὐρίσκεσθε ὑπὸ τοὺς τροχοὺς του, δύναται νὰ δώσῃ καὶ ὡς πρὸς τὴν νοημοσύνην σας καὶ ὡς πρὸς τὴν εὐθύτητά σας συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα ἐγὼ δὲν ἔχω τὴν σκληρότητα νὰ διατυπώσω.

(Ἄ κ ο λ ο υ θ ε ῖ)
MIX. I. GALANOS

ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

«Λίνετε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ εἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις. Αἰνεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, καὶ εἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ. » Λίνετε αὐτὸν βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί, ἄρχοντες καὶ πάντες κριταὶ γῆς, νεανίσκοι καὶ παρθένοι, πρεσβύτεροι μετὰ νεωτέρων. »

(Ψαλμ. ρμ', 1-2. 11-12).

Ἡ προσευχή, οὕσα ἡ ἐπισημοτέρα καὶ εὐγενέστερα ἐκδήλωσις τοῦ θρησκευτικοῦ συναίσθηματος, εἶνε ταυτόχρονος καὶ συνήλις μὲ τὴν θρησκείαν. Δὲν ὑπῆρξε, γενικῶς εἰπεῖν, οὔτε τόπος οὔτε χρόνος ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ ἐγνωρίσθῃ μὲ τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα, ἔστω καὶ ὑπὸ μορφὴν διεστραμμένην. Καὶ ἡ προσευχὴ ὁμοίως ὑπῆρξε διηγενῆς καὶ παγκόσμιος, οὐδεμία δὲ σελὶς τῆς ἱστορίας ἐξελίσσεται ἐνώπιόν μας, ὅπου νὰ μὴ γίνηται λόγος περὶ αὐτῆς, ἔστω καὶ ἂν ἀνθρωποθυσαίαι καὶ βδελύγματα ἐνίοτε τὴν συνοδεύουσι.

Ἐὰν ἀνοίξωμεν τὴν Ἀγίαν Βίβλον, θὰ συναντηθῶμεν εὐθὺς ἀμέσως μὲ δύο θυσιαστήρια καμπύζοντα εἰς αὐτὴν ἐπὶ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Παραδείσου, τὸ τοῦ δικαίου Ἀβελ καὶ τὸ τοῦ μυσσαρεῦ Κάιν. Οἱ Πατριάρχαι, βίον σκηνίτην καὶ περιπίδημον διάγοντες, ἀνυψοῦσι βωμοὺς καὶ ἐπικαλοῦνται, εἰς πᾶσαν δῆποτε σπουδαίαν περίστασιν τοῦ βίου των, τὸ ὄνομα Κυρίου. Ὁμιλοῦσα περὶ αὐτῶν ἡ Γραφή καὶ ἐκφραζομένη μὲ τὸν ἀρελὴ τῆς ἐκείνων ἐπὶ τὸ ἀνθρωποπαθέστερον τρόπον, λέγει ὅτι κατέβαιναν ὁ Θεὸς καὶ συνδιελέγετο μαζὶ των, ὡς θὰ διελέγετο φίλος πρὸς φίλον του τόσον ἡσθάνοντο ἐκεῖνοι τὴν παρουσίαν τῆς θεότητος εἰς τὸν βίον αὐτῶν. Οἱ Ἰσραηλῖται, περιστοιχισμένοι ἐν τῇ ἐρημίᾳ των ἀπὸ παντοσείδεις ἐχθρῶς, εὐρίσκουν παρηγορίαν εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, ἣν τινα, ὡς μαρτύριον εὐσεβείας, ὕψωσεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιουτοῦ λαοῦ ὁ θεόπτης Μωσῆς. Θεόληπτος ὁ Δαβὶδ πληττεῖ τὰς χορδὰς τοῦ ψαλτῆρος καὶ τῆς ἐμμελεστάτης ψυχῆς του καὶ

ἐκ τῶν χορδῶν αὐτῶν ἀντίπανται τόνοι καὶ δέσεις, αἵτινες, εἰς μίαν συναρμολογηθεῖσαν ἀκολουθίαν, ἀπετέλεσαν τὰς προσφιλεστέρους τῶν μετὰ ταῦτα αἰώνων προσευχὰς καὶ κατέστησαν τὸ μάννα τῆς Ἐκκλησίας. Naί, τὸ μάννα. Διότι, καθὼς τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο μάννα ἔρεφον ἐν τῇ ἐρήμῳ πᾶσαν πεινώσαν ὑπαρξίν καὶ συνεμορφῶτο πρὸς οἰανδήποτε ὕψος σαρκικὴν, οὕτω καὶ οἱ θεσπίστοι ψαλμοὶ τοῦ ἐστερμένου ποιητοῦ, ἐν αἷς ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἤρθη ὅσον ἦτο δυνατόν ὑψιπετέστερα, θὰ παραμείνουν εἰς αἶωνα τὸν ἀπαιτῶν τρέφοντες τοὺς εὐσεβόφρονες νεαροὺς καὶ ὄντες ἀσφάλεια εἰς τοὺς νηπίους, ἐγκαλλώπισμα εἰς τοὺς ἀκαμάτους, παρηγορία εἰς τοὺς πρεσβύτες, στολισμὸς εἰς τὰς γυναῖκας, στοιχειώσις εἰς τοὺς πρωτοπείρους, αὐξήσις εἰς τοὺς προκόπτοντας, στήριγμός εἰς τοὺς τελείους, τῆς Ἐκκλησίας ἡ φωνή, καθὼς τὸ πάλαι εἰς ἐγκωμιαστής των ἀπεφάνετο.⁽¹⁾

Οὐδ' εἶνε ταῦτα τὰ μόνα τῆς Ἀγίας Βίβλου παραδείγματα. Ὁ Ἑλιέζερ προσεύχεται, καὶ ἀνευρίσκει μετὰ τῶν ὑδροφορευτῶν παρθένων τὴν ὥραιαν Ραβέκκαν. Ὁ Μαῦσῆς προσεύχεται, καὶ λαμβάνει τὰς θεογραφίους πλάκας. Ἡ Ἄννα προσεύχεται, καὶ τεκνογονεῖ. Ὁ Ἡλίου προσεύχεται, καὶ πῦρ καταπέμπεται οὐρανῶθεν. Ὁ Ἑζεκίας προσεύχεται, καὶ τῷ χαρίζεται ἡ ζωὴ. Ὁ Μανασσῆς προσεύχεται καὶ ἀφίενται αὐτῷ αἱ ἁμαρτίαι. Ἡ Ἰουδὴ προσεύχεται, καὶ ὑπερισχύει, ἀσθενῆς αὐτὴ γυνή, τοῦ Ὀλοφέρνηος. Ὁ Δανιὴλ προσεύχεται, καὶ βλέπει τὰς ἀποκαλύψεις του. Οἱ Τρεῖς Παῖδες προσεύχονται, καὶ μεταποιοῦν εἰς δρόμον τὸ πῦρ. Ὁ Ἰωάννης προσεύχεται, καὶ μεταβάλλει εἰς ναὸν τοῦ Θεοῦ τὴν κοιλιὰν τοῦ κήτους.

Προσεύχεται καὶ ὁ Ζαχαρίας ἐν τῇ Καινῇ. Προσεύχεται καὶ ἡ Παρθένος. Προσεύχεται καὶ ὁ Φαρισαῖος. Προσεύχεται καὶ ὁ Τελώνης. Προσεύχεται καὶ ὁ ληστής. Προσεύχεται καὶ ὁ Κορνήλιος. Προσεύχεται καὶ ὁ Πέτρος. Προσεύχονται καὶ οἱ ἀπόστολοι ὁμοθυμαδὸν, προσκαρτεροῦντες τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δέήσει σὺν γυναιξὶ καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς, οὕτω καλουμένοις, ἀδελφοῖς αὐτοῦ. Προσεύχεται καὶ ὁ Παῦλος, οἷον ὅτε γονυκλιτεῖ σὺν πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς ἐν Μιλήτῳ. Προσεύχονται καὶ οἱ εἰκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι τῆς Ἀποκαλύψεως, ἔχοντες κιθάρας καὶ ψαλμοὺς χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἱ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων. Προσεύχεται καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ πρωτότοκος ἀδελφός μας, ἐν παντὶ τόπῳ καὶ χρόνῳ τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς Του. Καὶ εἶνε ἡ ἐπίγειος ζωὴ του ἀδιάλειπτος πρὸς τὸν Θεὸν προσευχὴ, εἴτε ἴνα δηλωθῇ ἡ μετὰ τοῦ ὁμοουσίου Αὐτοῦ Πατρὸς στενὴ καὶ ἀδιάσπαστος συνάφεια ἐφ' ὅσον ἀπέβλεπε τὴν θέαν Του φύσιν, εἴτε διὰ νὰ προσφερῶσι δέσεις καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν Πατέρα ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἐνόχων, οὓς ἡ ἀνθρωπίνη ἀντεπροσώπευε φύσις Του.

Ἐξελθόμεν ἤδη ἀπὸ τὰς σελίδας τοῦ Ἱεροῦ Βιβλίου, τὰς ἀπὸ λιθωντὸν εὐδιαζούσας, καὶ ἀντικρύσωμεν τὴν

τετραπέρατον Πλῆσιν. Τί καὶ ἐδῶ διακρίνομεν ; Ἰερὰ, ναοὺς, τεμένη, βωμοὺς, ἐκατόμβας, ἄλση, καπνὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἀναθρόσκοντα, στεναγμοὺς καὶ ἱκεσίας ἀναπνευόμενας εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Τοῦ πλανήτου μας ἡ ἐπιφάνεια εἶν' ἀσκεπασμένη μὲ ἐρείπια ναῶν, κάτω ἀπὸ τοὺς ὁποίους προσκυχήθησαν ὅλοι οἱ παρωχημένοι χρόνοι. «Ὅλοι προσεύχονται καὶ γῇ καὶ οὐρανός κι' ἀστέριαν» ἔφαλλεν ὁ μακαρίτης Παράσχος. Ἐντεῦθεν ἔχετε τὸν Ρωμαῖον, ὁ ὁποῖος, μὲ κακαλυμμένον τὸ πρόσωπον εἰς ἐνδείξιν ταπεινοφροσύνης, ἀπευθύνει τὰς δέσεις του πρὸς τοὺς ἐφεστίους τοῦ Θεοῦ. Ἐκείθεν τὸν Βραχμῶνον, ὅστις, μὲ πολὺπλοκὸν καὶ πολυσχιδὲς ἱεροτελεστικόν, διεξάγει τὰ τῆς λατρείας του. Παρέκει τὸν εὐσεβῆ Μουσουλμᾶνον, ὅστις, γῇ καὶ σποδὸς ἐνώπιον τοῦ Παμμεγίστου Ἀλλὰχ, πίπτει πρηνῆς κατὰ γῆς, ἡ καὶ ἀνέρχεται ἐπὶ μινάρεθων, μεταξὺ τῶν οὐρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων αἰωρουμένων, ὁπότεν στίλλει τὴν περιπαθὴ φωνὴν του νὰ διασχίσῃ τὸ γαλανόμορφον στερέωμα, ὡς ἡ ἄκρα τοῦ ἱεροῦ του τεμένου ὀρεῖα, καὶ ἐμφανισθῇ ἰκέτις ἐμπρὸς εἰς τὸν θρόνον τοῦ Κραταίου. Καὶ μήπως εἶνε μόνον τοῦτο ; Ἀνοίγωμεν Αἰγυπτιακοὺς παπύρους καὶ τοὺς εὐρίσκωμεν γεμάτους ἀπὸ προσευχᾶς. Ἐκσκαπόμεν σφηνοειδεῖς ἐπιγραφὰς τῶν Βαβυλωνίων καὶ μετὰ τῶν δεισιδαιμονίων, τῶν ἐν αὐταῖς περιεχομένων, ἡ προσευχὴ ἀναδύει. Μεταφράζομεν ἀρχαῖα βιβλία τῶν Ἰνδίων, τῆς Περσίας, τῆς Κίνας, καὶ ἡ προσευχὴ κατέχει τὸ μεγαλείτερον μέρος των.

Ἐισερχόμεθα εἰς τὴν Κεντρικὴν ἢ τὴν Νότιον Ἀφρικὴν καὶ συναντῶμεν καὶ ἐκεῖ τὸ τέκνον τῆς φύσεως ν' ἀπευθύνῃ προσευχὰς πρὸς τὸ «Μέγα Πνεῦμα». Καὶ αὐτὰς ὁ Βουδιστής, εἰς τὸ νεφελοειδὲς σύστημα τοῦ ὁποῖου ἡ προσωπικὴ ὑπαρξὶς ἐξατμίζεται καὶ ἡ προσευχὴ παρίσταται μὴ ἔχουσα θέσιν, προσεύχεται ὁμοίως ἐν ἐκστάσει καὶ συντριβῇ.

Βαδίσωμεν τώρα εἰς χώραν οἰκειοτέραν καὶ προσφιλεστέραν. Καὶ θὰ ἴδωμεν τὸν εὐλαβῆ Ἑλληνα ἀνεγείροντα Παρθενῶνα, Ἐρεχθεῖα, Θεοεῖα καὶ χιλιά ἄλλα κτίρια ἱερὰ, ὅπου εἰς ἀφθάρτους καὶ μοναδικὰς γραμμὰς τῆς Τέχνης τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημά Του πάγκαλον ἀπεκρυστάλλωσε. Παρευθόμεν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς τὸ Βυζάντιον, τὸ Χριστιανικώτατον καὶ θὰ θεωρήσωμεν καὶ ἐκεῖ ἄλλους καλλιμόρφους οἰκούς προσευχῆς, τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Βιρῆνης, τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, τὸν ναὸν τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας πρὸ πάντων, ὅπου συνεκεντρώθη ὅ,τι ὥραϊον εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἐνθα, κάτω ἀπὸ ὁλόους φωτολόστους διαπεταγνύοντας, ἴνα ἄλλον οὐρανὸν ἐξάρσεως καὶ κατανύξεως, γλυκεῖαι ἀκούονται καὶ σεμναὶ μελωδίαι, προεξαρχόντων τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος, κατὰ τὸ δημῶδες ἄσμα :

«Ψάλλει Ζερεβὰ ὁ βασιλεὺς, δεξιὰ ὁ Πατριάρχης.»

Διότι ἂς μὴ νομισθῇ, παρακαλῶ, ὅτι ἡ προσευχὴ εἶνε μία ἀνάγκη τοῦ λαοῦ καὶ τῶν μετῶν, ὄχι δὲ καὶ τῶν μεγάλων. Ὅχι. Ἡ προσευχὴ εἶνε μία ἀνάγκη γενικὴ, δηλοῦσα καθολικὴν ἐξάρτησιν τῶν δημιουργημάτων ὧν

(1) M. Βασίλ. ὁμιλ. εἰς Ψαλμ. σ'.

ἀπὸ τὸν μόνον αὐτάρκη καὶ ἀνεξάρτητον Θεόν. Ὅλα προσεύχονται καὶ γῆ καὶ οὐρανός καὶ ἀστέρια. Προσεύχεται ἡ γῆ, ἀλλὰ προσεύχεται καὶ ὁ οὐρανός. Προσεύχονται τὰ κάτω, ἀλλὰ προσεύχονται καὶ τὰ ἄνω. Προσεύχεται ὁ λαός, ἀλλὰ προσεύχεται καὶ ὁ «Βασιλεὺς» καὶ ὁ «Πατριάρχης». Προσεύχονται οἱ στρατιῶται, ἀλλὰ προσεύχονται καὶ οἱ στρατηγὰς. Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος, Ὁ Ἡράκλειος, ὁ Ἰωάννης Τσιμισκής, ἡ Ἰωάννα Ἀρμ., ὁ Οὐάσιγκτον, ἵνα περιορισθῶμεν εἰς αὐτοὺς καὶ μόνους, προσευχήθησαν. Προσεύχονται οἱ ἄνθρωποι πυκτεύοντες καὶ μοχθοῦντες κατὰ τοῦ διπλοῦ κακοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ἀλλὰ προσεύχονται καὶ οἱ ἄγγελοι, οἱ ὡς ἀστέρες πρώτου μεγέθους σελαγίζοντες παρὰ τὸν Δεσποτικὸν θρόνον καὶ ἀναμείποντες τὸν τρισάγιον ὕμνον. Ναί· καὶ οἱ ἄγγελοι, διότι οὐδ' αὐτοὶ εἶνε ἀνεξάρτητοι καὶ αὐτάρκεις.

Ὅλα λοιπὸν προσεύχονται, καὶ ἡ προσευχὴ εἶνε νόμος καθολικός. Ἀλλ' οἱ ἄπιστοι; θὰ μοῦ εἰπῇτε· προσεύχονται καὶ αὐτοί;

Ναί· σὰς ἀπαντῶν προσεύχονται, ἐν ὅχι εἰς τὰς εὐτυχίας των, εἰς τὰς δυστυχίας των ὅμως. Καὶ εἶναι δυνατόν νὰ προβαίνουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι πολλὰς ἐπὶ ἔτη εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς των, ἐφ' ὅσον αὐτοὶ εἶναι ροδοστεφές, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶν τὸν Καλὸν Θεόν, χωρὶς ν' ἀνατείνου ψυχὰς καὶ ὅμματα πρὸς τὰ ἑπάνω. Ἀλλ' ἡ εὐτυχία δὲν εἶναι μόνιμον. Αὐτὴ φεύγει συντόμως καὶ μᾶς ἀφήνει ἐρημία τῶν δακρύων καὶ τῶν ὁδυνῶν. Καὶ εἰς τὰς κρίσεις ταύτας στιγμὰς, καθ' ἃς ὁ ἄνθρωπος, εἰς ἑαυτὸν ἀφειμένος, ἀντιλαμβάνεται ὅλην τὴν σμικρότητά του καὶ εὐτέλειαν, ἀναγκάζεται, βιάζεται, ὠδεύεται ἀπὸ μίαν ἀκατανίκητον ἐσωτερικὴν ἀνάγκην νὰ γονυπετήσῃ χαμαὶ καὶ νὰ φωνάξῃ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του πρὸς τὸ Ὑπα-τον Ὅν, τὸ ὁποῖον ἡρνεῖτο χθές καὶ πρῶην· α' Ὁ Θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες! Κύριε, εἰς τὸ βοηθήσαι μοι σπεῦσον! (1)

Ἰδοὺ μία ἱστορία διαπιστοῦσα τὸ πρῶγμα:

Βόλνι, ὁ γνωστός συγγραφεὺς τῶν ἀπίστων «Ἐρειπίων», οὐ μόνον οὐδέποτε ἐθεάθη προσευχόμενος, ἀλλὰ καὶ ἀναφανδὸν εἶχε κηρύξει εἰς μίαν ἑλλην ἀνατρεπτικὴν συγγραφὴν του(2) ὅτι ἡ προσευχὴ εἶνε ἀπόλεια χρόνου. Ἀλλ' ἐπέπρωτο καὶ αὐτὸς νὰ μάθῃ τὴν ἀξίαν της. Μίαν ἡμέραν ἐταξείδευεν ἀπὸ Χάβρης εἰς Ν. Ὑόρκην, ὅτε αἰφνης λαίλαψ ἀγρία ἐνέσκηψε κατὰ τοῦ πλοίου. Πάντες καὶ πᾶσαι ἐρρίφθησαν εἰς τὰ γόνατα, ἐπικαλούμενοι τὸν Θεόν. Τοῦτ' αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὁ Βόλνι, συσπειρωθεὶς περικεῖς εἰς μίαν γωνίαν τοῦ κήτους καὶ ἀπαγγέλλων, ὅτι εἶχε μάθει κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν. Ἡ θύελλα παρήλθε καὶ γαλήνη ἐπέλαμψεν εἰς τὰ μέτωπα τῶν ταξιδιωτῶν, οἵτινες πλησιάζοντες τώρα τὸν Βόλνι τὸν ἡρώων γελῶντες διατρίβει νὰ δευθῇ ἀντιφάσκων πρὸς ἑαυτὸν, καὶ νὰ προσευχηθῇ ἐν καιρῷ τῆς τρικυμίας, αὐτός, ὅστις

(1) Ψαλμ. 50, 4. (2) Le Cathéchisme du citoyen français.

ἄλλοτε διεκήρυττεν, ὅτι ἡ προσευχὴ καμψίαν ἀξίαν δὲν ἔχει. «Φίλοι μου—τοῖς εἶπεν—ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐπαγγέλλεται τὸν ἄπιστον ἐν καιρῷ νηνεμίας καὶ καθήμενος πλησίον τῆς ἐστίας του· ὅχι ὅμως καὶ ὅταν τὰ στοιχεῖα ταράσσωνται καὶ ὁ θάνατος ἐμφανίζεται ἐνώπιόν του».

ΚΩΝΣΤ. Ν. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ο ΠΡΑΟΣ

Ἡ ἁμαρτία φέρει τρικυμίαν εἰς τὴν ψυχὴν καὶ συνταράσσει τὸν ταλαίπωρον ἄνθρωπον, μέχρις ὅτου κατορθώσῃ νὰ τὸν κατασυντρίψῃ καὶ νὰ τὸν καταστήσῃ οἰκτρὸν ναυάγιον. Ἡ ἀγιότης ἀποκαθιστᾷ τὴν γαλήνην ἐν τῇ ψυχῇ καὶ διευθύνεται ὁ ταύτην ἔχων διὰ τοῦ πηδαλίου τῆς πίστεως καὶ τῆς χάριτος εἰς νομὰς σωτηρίους. Ὁ ἅγιος εἶναι ὁ πρῶτος καὶ ὁ πρῶτος εἶναι ὁ ἅγιος. Πᾶσα ἀνισορροπία, πᾶσα ἀτακτος κίνησις, πᾶσα ὑπερβολὴ φέρουσα εἰς τὸ κινδύνον, πᾶσα σφοδρὴς ἀκαιρος, προϋποθέτει ἁμαρτίαν παλαιάν, πρόσφατον, ἢ σύγχρονον. Ὁ πρῶτος εἶναι ὁ σχετικῶς ἀναμάρτητος, δηλ. ὁ μὴ τῆς ἁμαρτίας δοῦλος, ὁ ἐν διηνεκεῖ ταπεινοφροσύνης ζῶν, ὁ προσηλωμένος πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ δίκαιον μετὰ ἐσωτερικῆς σφοδρᾶς ἐπιθυμίας ἀγνῆς.

Ταράσσεται τὸ σύμπαν, θορυβεῖται τὸ περιβάλλον, προσπίπτουσιν ἐπ' αὐτὸν οἱ ἄνεμοι τῆς κακίας καὶ πονηρίας τῶν ἀνθρώπων, ὑβρίζεται καὶ συκοφαντεῖται, ζημιοῦται καὶ διὰ δολιότητος σατανικῆς ὑπονομεύεται, καὶ αὐτὸς μένει ἀτάραχος καὶ ἀκύμαντος ὡς λιμὴν κατὰ πάντων τῶν ἀνέμων φυσικῶς ὠχυρωμένος. Εἶναι περιφρουρημένος διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, διότι εἶναι ταπεινόφρων καὶ ἐξαρτᾶται πάντοτε ἐξ Αὐτοῦ μὲ πλήρη καὶ ἀδιάσειστον τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ μὲ βεβασιωμένην τὴν οὐρανίαν ἐλπίδα περὶ μιᾶς μακαρίας καὶ αἰωνίας ζωῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ εὕρῃ τὴν τελείαν χαράν.

Κατὰ ταῦτα πρῶτος εἶναι μόνον ὁ ἀληθὴς Χριστιανός. Ὁ πρῶτος εἶναι τὸ χάρμα καὶ τὸ ἐγκαλλώπισμα τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων καὶ πάντων τῶν εἰς τὴν τελειότητα ἀποβλεπόντων, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἡ κατασχὼν τῶν ἀνθρώπων τῆς ὁργῆς καὶ τῆς κατάρας. Ὅπου ἐν εὐρεθῇ ἐλκύει τὰ βλέμματα πάντων ὡς φῶς γλυκὺ καὶ τερπνόν. Τὸ ἱλαρὸν καὶ πάντοτε καὶ ἐν βαθεῖ γήρατι θάλλον πρόσωπόν του, οἱ ἀπροσποίητοι καὶ ἀπὸ τῆς γαλήνιας καὶ γλυκείας καρδίας του ἀμέσως ἀπορρέοντες γλυκύτατοι λόγοι του, ἡ φωτεινότης εὐλικρίνειά του καὶ εὐθύτης, καὶ ἡ ὑπὸ ὅλης τῆς φυσιογνωμίας του προδιδομένη ἀγία τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιθυμία προσελκύουν τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν θαυμασμόν, τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν ἀγάπην τῶν μὴ πονηρῶν καὶ κακεντρεχῶν καὶ φημύων τοὺς κακολόγους καὶ φθονεροὺς καὶ ἀφοπλίζουν τοὺς κακοποιοὺς. Ἀληθὴς ὁ πρῶτος εἶναι ὁ ἐν τῷ ἀνεπηρέαστῳ ἀπὸ τῆς ὕλης πνεύματι του κατακτητὴς καὶ κυρίαρχος τῆς γῆς καὶ ὁ κληρονόμος τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Ο ΟΡΓΙΛΟΣ

Ἐν ἀπὸ τὰ χειρότερα καὶ ἐπιβλαβέστατα πάθη τοῦ ἐγωϊσμοῦ εἶναι ἡ ὁργὴ ἢ παράλογος καὶ ματαία. Ὁ ὁργίλος ἐξάπτεται καὶ παραφέρεται καὶ ἐκρήγνυται εἰς ὕβρεις καὶ κακοποιήσεις μέχρι κακουργήματος, διότι ἐνδομύσειν ἢ ἠσθάνῃ προσβαλλόμενον τὸ ἐγὼ τοῦ τὸ σαρκινόν. Τὸ πνευματικὸν ἐγὼ εἶναι ναρκωμένον ἢ κοιμισμένον καὶ δὲν ἔχει τὴν ἐτοιμότητα ἢ τὴν δύναμιν νὰ συγκρατήσῃ τὸν βρηνιάσαντα σαρκινὸν ἄνθρωπον.

Διὰ τοῦτο ὁ ὁργίλος εἶναι ἵππος θυμοειδὴς ἀνευ χαλινῶν. ἔχει ὑπολανθάνουσαν ἐν τῷ ὁργανισμῷ του ὁρμὴν τίγρεως καὶ παρουσιάζει ὀφθαλμοὺς ὕαινης κατὰ τὰς ἠφαισταιώδεις ἐκρήξεις του.

Εἰς λόγος κατ' αὐτὸν δυσάρεστος, ἐν κίνημα μὴ εἰς αὐτὸν ἀρέσκειν, μία οἰαδήποτε πράξις, ἢν ἡ ἐξουχότης του ἐξ ὑστεροβουλίας δὲν ἐπιδοκιμάζει, τὸν κινεῖ εἰς ὁργὴν καὶ εἰς τὴν διὰ λόγου ἐπιβίαιον. Ἀλλοίμονον, ἐὰν ἡ προσβολὴ στρέφεται προσωπικῶς ἐναντίον του. Γίνεται ἐξω φρενῶν, ἐπιθυμᾷ βλάβην ἄμεσον καὶ πρόσκαιρον πάραυτα εἰς ὅτι δύναται κακόν. Πρὸ παντὸς ἡ γλώσσά του ἐκχέει καὶ ἐκκενοῖ ὅσον πορφύραν καὶ δυνηθῇ περισσώτερον ἐκ τοῦ θυμοῦ ὁσασαυτοῦ τῆς καρδίας του. Παραχρῆμα πλάττει καὶ ἀποδίδει ἐγκλήματα εἰς τὸν αἵτιον τῆς ὁργῆς του, τὸν ἐξευτελίζει τέλειον ὁμῦνι ἐκδικήσιν. Ὁ ὁργίλος κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς ἐκρήξεώς του καὶ ἐὰν γῆν καὶ οὐρανὸν συνταράξῃ, καὶ ἐὰν τὴν λύπην εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν προξενήσῃ, καὶ ἐὰν τὸν ζῶον καὶ τὸ ἔρρεος εἰς ὀρίζοντα ἐκχαρᾷ καὶ φαιδρότητος λάμποντα διαχύσῃ, ἀδιαφορεῖ. Ζητεῖ μόνον νὰ κορέσῃ διὰ τῆς ἐκδικήσεως τὸ ἀκόρεστον πάθος του.

Ταλαίπωρότατος ὁ ὁργίλος καὶ ἀξιοθρήνητος ἀποδεικνύεται διὰ τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον προξενεῖ εἰς ἑαυτόν. Ἐκ τῶν βαθῶν καὶ συγῶν τοῦ ὁργανισμοῦ του συγκλονισμῶν γίνεται εὐπαθὴς καὶ ἐπιταχύνει εἰς ἑαυτὸν τὸ τέρμα τῆς ζωῆς. Γίνεται μισητὸς καὶ ἀποτρόπαιος· ἡ μορφή του σὺν τῷ χρόνῳ καθίσταται εἰδεχθὴς καὶ ἀγρία ἐμπνέουσα ἀντιπάθειαν. Ὁ ὁργίλος εἰς ὅλας τὰς κακὰς στιγμὰς του κατὰθλος γίνεται, ὅτι ἐμπερικλείει ἐντὸς ἑαυτοῦ σῆψιν ἡθικὴν καὶ ὅτι ὁμοιάζει πρὸς σεσηπὸς λιμνάζον βῶν, τὸ ὁποῖον συνταρασσόμενον ἀναδίδει τὴν ἀνάλογον δυσοσμίαν. Ὅταν ἡ ὁργὴ συμβαίνει βιαιότερον καὶ ὑποκριτικῶς ἐπιμονώτερον, λέγεται κύτος. Ἐκ τοῦ πάθους τούτου μὴ ἐγκαίρως καταπολεμουμένου, δημιουργεῖται ὁ μοχθηρὸς καὶ ὁ ἐκδικητικὸς.

Ο ΜΟΧΘΗΡΟΣ

Ὁ ἑκτερας εἶναι νόσος γνωστὴ τοῖς πᾶσιν. Ἡ διάγνωσις αὐτῆς εἶναι δυνατὴ καὶ εὐκολωτάτη καὶ εἰς τοὺς μὴ ἱατροὺς, διότι τὸ κίτρινον χρῶμα, περιχυνόμενον ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ προσώπου καὶ ἐπὶ ὅλου τοῦ σώματος,

μαρτυρεῖ καὶ πληρόφορῃ. Καὶ ὁ μοχθηρὸς ἔχει τὸ ἰδικόν του χρῶμα ἰδιάζον. Εἶναι ἀπαισιώτερον καὶ εἰδεχθέτερον ἀπὸ τὸ τοῦ ἱκτέρου.

Ἐκεῖνο φαίνεται, ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀντιφυσιολογικὴν ἐκχυσιν τῆς χολῆς τοῦ ἥπατος· ἀλλὰ τοῦτο ἀπὸ κἄτι βαθύτερον, ἀπὸ τὴν χολὴν τῆς ψυχικῆς πικρίας, τὴν ὁποίαν γεμίζει τὸ κράτος τῶν παθῶν.

Τὸ χρῶμα τῆς ψυχικῆς ταύτης νόσου εἶναι ὑποκίτρινον ἀποκλίνον πρὸς τὸ μέλαν, ἀλλὰ κατὰθλον εἶναι, ὅτι εἶναι χρῶμα τῆς ψυχῆς καὶ οὐχὶ τοῦ σώματος, μάλιστα εἰς τὰς στιγμὰς, καθ' ἃς φωτίζεται ἀπὸ τὰς ἐπιτετηδευμένας ἀναλαμπὰς τοῦ μειδιάματος. Κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας φανεροῦται ὅλος ὁ ἐκ τῆς ἁμαρτίας πόνος ὁ διακατέχων τὴν τάλαιναν ταύτην ψυχὴν τοῦ μοχθηροῦ ἢ τοῦ πονηροῦ ἢ ταύτων εἰπεῖν τοῦ ἐμπαθοῦς. Διότι ἡ μοχθηρία ἢ πονηρία εἶναι σύμφυρα ὅλων τῶν ψυχικῶν παθῶν καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸν μοχθηρὸν δλα δύναται νὰ φοβῇται τις.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὑπάρχουν βαθμοὶ εἰς τὴν νόσον ταύτην, ἀλλ' εἰς πάντας τοὺς βαθμοὺς εὐρίσκει ὁ ψυχολόγος τὸ δυσθεράπευτον γαιτριάζον πρὸς τὸ ἀθεράπευτον. Ἐκεῖ δέ, ὅπου καταλαμβάνει λύπη βαθυτάτη τὸν βλέποντα καὶ ἐν τοῖς πράγμασιν ἀντιλαμβανόμενον, εἶναι ὁ βαθμὸς ὁ ἀνώτατος τῆς νόσου. Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον φαίνεται καθαρὰ ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος μίᾳ ἁμαρτίᾳ αὐτοκατατρωγόμεν. Μόνος ὁ Χριστὸς δύναται νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Ἀλλὰ γεννᾶται πάντοτε ζήτημα, ἐὰν καὶ τὸν Χριστὸν αὐτὸν ἔχῃ ὀφθαλμοὺς νὰ ἴδῃ ὁ μοχθηρὸς ἢ, καὶ ἐν τὸν ἴδῃ, δὲν θὰ τὸν μισήσῃ καὶ τὸν βλασφημήσῃ! Παράδειγμα οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὴν πρωτοτυπίαν τῆς ὑποκριτικῆς μοχθηρίας.

Ο ΕΚΔΙΚΗΤΙΚΟΣ

Εἰς τὸ γένος τοῦ ἐμπαθοῦς ἢ τοῦ μοχθηροῦ ὑπάγεται ὁ μνησικάκος καὶ ἐκδικητικὸς. Ἡ ἐκδικήσις εἶναι ἡ ἐκχυσις τῆς χολῆς, ἡ ὁποία πληροῖ τὴν μέλαιναν ψυχὴν τοῦ ἐμπαθοῦς. Εἶναι ὅφεις τινες, οἱ ὁποῖοι δαγκάνουν, ὅταν συναντήσουν δυσκολίαν ἢ ὅταν πιεσθῶν καὶ ζητοῦν διὰ τῆς δόξως νὰ διαφύγουν τὸν κίνδυνον, ἀλλ' εἶναι καὶ αἱ ἐχίδναι, αἱ ὁποῖαι ἐξ ἐνοστικτοῦ ζητοῦν νὰ δαγκάσουν καὶ νὰ φονεύσουν. Ὁ ἐκδικητικὸς ζῇ μὲ τὰς κακὰς ἀναμνήσεις τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποῖους συνήνεγκεν εἰς τὸν βίον του. Εὐχαριστεῖται νὰ ἀνακαλύπτῃ, ὅτι τὸν ἐβλάψαν καὶ ὅτι δὲν τὸν ὠφέλησαν πάντες ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποῖους φθονεῖ καὶ μισεῖ, καὶ οὕτω νὰ δικαιολογήσῃ τὸ κατὰ τούτων πάθος του. Κατὰ τῶν τυχῶν δὲ πράγματι ἁμαρτησάντων εἰς αὐτὸν καὶ ὁπωσδήποτε δυσσεβησάντων ἢ βλάβην παρσχόντων ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως, ἐμίσους ἢ ἀμέσους, λυσσᾷ ἐκδικητικὸς καὶ αὐτόχρημα μαινεται. Δὲν θέλει νὰ φάγῃ ἢ νὰ κοιμηθῇ προτοῦ νὰ πληγῇ καιρίως καὶ νὰ φονεύσῃ ψυχικῶς, ἐὰν δὲν δύναται σωματικῶς, τὸν μισούμενον, ὃν ἐκδικεῖται. Τὸν στενοχωρεῖ ἡ πληθώρα τοῦ δηλητηρίου

τῆς καρδίας του καὶ νομίζει, ὅτι θὰ πάθῃ ἀσφυξίαν, ἐὰν δὲν τὸ ἐκχύσῃ, ὅταν ἐβρῇ τὴν κατάλληλον περίστασιν, ἵνα δηλητηριάσῃ καὶ φονεύσῃ. Ποίους δὲ τερατώδεις συνδυασμούς δικαιολογίας σὲς κάμνει, ὅταν συλληφθῇ καὶ ἀποκαλυφθῇ εἰς τὸ κακοῦργον καὶ μουσάρν πάθος του, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀρίσῃ τις. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ φαίνεται ἕνας ἄδης ἀνοίγων τὰς πύλας του καὶ λέγων· «Ἰδέτε τὸ ἐκ φωτεινῶν ἀγαθῶν ἀγγέλων περιεχόμενόν μου ! ! . . »

Ὁ ἀδικητικὸς ἔχει θρησκείαν, ἀλλὰ τὴν θρησκείαν τοῦ μίσους καὶ τῆς βλάβης. Ἡ θρησκεία τῆς ἀγάπης καὶ ἐπιεικείας δὲν εἰσεχώρησεν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας του· ἐκεῖ δεσπόζει ὁ σαρκικὸς ἐγωϊσμός καὶ ἡ σατανικὴ ἐπιβουλὴ καὶ ἐπιχειρηματικότητα. Ὁ ταλαίπωρος οὗτος σώζεται διὰ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ κατόπιν πολλῶν μαστιγιώσεων καὶ συμφορῶν καὶ μὲ σύντονον καὶ μὲ ἐμπνευσμένην διὰ τῆς χάριτος ψυχικὴν θεραπείαν ὑπὸ ἐνὸς ἀληθινοῦ ψυχιάτρου ἱερέως. Ἄλλως καὶ αἱ τελευταῖαι του πνοαὶ θὰ εἶναι δηλητηριώδεις καὶ φονικαί. Καθ' ὅσον, ἐὰν μὴ γνωρίσῃ τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς καλωσύνης, θὰ ἀποθάνῃ ὁ ταλαίπωρος ἐν τῇ ἀπιστίᾳ πρὸς τὴν βασιλείαν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἐν τῇ βλασφημίᾳ κατὰ ταύτης.

Τ.

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΚΑΙ ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΥΠΟ ΕΠΙΘΗΚΗ ΘΕΟΚΟΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΝ, ΥΠΕΙΝΗΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθ. 6 ἔτους 1907)

Ἐπιμένει ὅτι ἡ Προσευχὴ εἶναι δέησις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐπίκλησις τῆς βοήθειας αὐτοῦ συνδυά τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἐξῆς βυβαγγελικῶν ρητῶν· «Ἰστέτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν κρούετε, καὶ ἀνοίγησεται. (Ματθ. ζ'. 8)

Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν. (Μάρκ. ιδ' 38).

Γρηγορήσατε, ὅτι ὁ ἀντίδικος ἡμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ. (Α'. Πέτρ. ε'. 8)
Τοῦτο δὲ τὸ γένος ἐν οὐδενὶ ἐμπορεύεται εἰμὴ ἐν Προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. (Ματθ. ιζ'. 21).

Ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. (Ἰωάν. ιε'. 5).

Ὁ δὲ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν θεωρεῖ τὴν εὐχαριστίαν καὶ αἰνεσιν ὡς ἄριστον ἀναπόσπαστον τῆς Προσευχῆς, λέγων· Ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντός τῷ Θεῷ, τουτέστι καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. (Πρὸς Ἑβρ. ιγ'. 15).

Ἄρα αἱ προσευχαὶ τῶν πιστῶν, ἐκφερόμεναι μετὰ φόβου, πίστεως καὶ ἀγάπης, οὐδέποτε διαλύονται οὐδέ ἐκλείπουν ὥστε καπνὸς ἀλλ' ἀναφέρονται ὡς θυσία αἰνέσεως καὶ καρπὸς χειλέων ὁμολογούντων καὶ δοξολογούντων τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ παναγίου Πατρὸς, κατευθυνόμεναι ὡς θυμῆμα ἐνώπιον τοῦ Κυρίου συνδυά τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ Προφητῆ· Δαυὶδ ψάλλοντος· «Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμῆμα ἐνώπιόν σου».

Αἱ προσευχαὶ τῶν πιστῶν ἀναβαίνουν ὡς ἡ εὐωδία τῶν ὁλοκαυτωμάτων τοῦ Νῶε, ἣν ὁσφρανθεὶς ὁ Κύριος ἐπηγγείλατο ὅτι δὲν θὰ πατάξῃ πλέον πᾶσα σάρκα διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ ἕνεκα τῶν ἀμαρτιῶν τῶν ἀνθρώπων. (Γενεσ. η' 21).

Ἐπάρχουσιν Ἀγγελοι, προσωρισμένοι ἵνα προσφέρωσι τὰς προσευχὰς τῶν πιστῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐξῆς Γραφικοῦ χωρίου· «Ἐγὼ εἰμι Ραφαήλ, εἰς ἐκ τῶν 7 ἁγίων Ἀγγέλων, οἱ προσαναφέρουσι τὰς προσευχὰς τῶν ἁγίων, καὶ εἰσπορεύονται ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ ἁγίου. (Τωβίτ ιβ'. 15).

Ὁ δὲ ἱερός συγγραφεὺς τῆς Ἀποκαλύψεως παριστᾷ τοὺς 24 πρεσβυτέρους ὡς ἔχοντας φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, ἅπερ εἶναι αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων καὶ προσκυνοῦντας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. (Ἀποκάλ. ε', 8).

Αἱ χρυσαὶ ἐκεῖναι φιάλαι τῶν προσευχῶν δυνατόν νὰ παραβληθῶσι κιθωτίαις φωνογραφικαῖς ἢ μυροθήκαις· ἐν ἀμφοτέροις δὲ ταῖς περιπτώσεσι τῆς παρομοιώσεως αἱ προσευχαὶ τῶν πιστῶν οὐδαμῶς ἀπόλλυνται ἀλλ' ὑψίσταται μετασυστοιῶνται μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Ὑψίστου ὡς γεννήματα λογικὰ τῆς πίστεως καὶ ἀγαπῶσης τὸν Θεὸν ψυχῆς καὶ διανοίας, καὶ προσφερόμεναι καθυποβάλλονται ὡς ἄνθη ἢ καρποὶ μετὰ πυρῆων εἰτε σπέρματα πρὸς εὐλογίαν καὶ διαιώνιον τοῦ εἶδους τῶν εὐσεβῶν καὶ προσευχομένων ψυχῶν. Τοῦτο αὐτὸ ἐννοεῖ ὁ Ἀπόστολος, παραβάλλων τὴν προσευχὴν καὶ δοξολογίαν καρπῷ. (Πρὸς Ἑβρ. ιγ'. 15).

Ποία τοίνυν ἀπαιτεῖται προσοχὴ ἐν τῇ Προσευχῇ ποῖος φόβος καὶ ποῖα χαρὰ ! Ἀφίθῃ μὲν δεδοικτάς, λέγει ὁ Χρυσορρήμαν, μὴ τῆς προσευχῆς ἀνάξιος φανώμεν, χάριτι δὲ μεσοῦς γενομένους ἐπὶ τῷ μεγέθει τῆς τιμῆς.

Καὶ τῷ ὄντι πόσῃ μεγάλῃ τιμῇ ἡ ἀκρόασις τῆς προσευχῆς χοῦκοῦ πλάσματος παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ τῶν ἀπάντων ἐν τοῖς ὑψίστοις, καθήμενῳ ἐπὶ τῶν Χερουβίμ καὶ ἀπαύστως ὑμνομένου ὑπὸ τῶν Σεραφείμ καὶ λοιπῶν ἀγγελικῶν ταγμάτων !

Ἐὰν τοίνυν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι αἱ διὰ τῶν ἀκαθάρτων ἡμῶν χειλέων ἐκφερόμεναι προσευχαὶ ἀναφέρονται δι' εἰδικῶν λειτουργῶν μέχρι τῶν οὐρανῶν καὶ καθυποβάλλονται ὡς αἰτήσεις ἐνώπιον τοῦ Ὑψίστου εἰς ἀκρόασιν καὶ δὴ καὶ φθάνουσιν ὡς θυμῆμα πρὸς αὐτόν, ὅπως ὁσφρανθῇ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας ὁ παντοδύναμος Βασιλεὺς τῶν βασιλευνῶν καὶ πανάγιος Κύριος, τότε δὴ ἀπορεῖ καὶ ἐξίσταται ἡ διάνοια ἡμῶν ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐπὶ τῷ ὕψει τῆς θείας συγκαταθέσεως καὶ ἀγαθότητος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπὶ τῷ μεγάλῳ τῆς τιμῆς, εἰς ἣν προβαλλόμεθα ἐν καιρῷ τῆς Προσευχῆς, τιμῆς ἀσυγκρίτως ὑπερβαίνουσας πᾶσαν παραδοχὴν εἰς ἀκρόασιν ἡγεμονικὴν ἢ βασιλικὴν εἰτε αὐτοκρατορικὴν, ἀδιάφορον ἐὰν ὁ προσευχόμενος εἶναι βασιλεὺς ἢ στρατιώτης, πλούσιος ἢ πτωχός, ἰσχυρὸς ἢ ασθενής, κύριος ἢ δοῦλος, μέγας ἢ μικρός, σοφός ἢ ἀμαθής. Ἰδοὺ δὲ καὶ οἱ ἔροι τῆς Προσευχῆς, οὗς προβάλλει ἡ ἁγία Γραφή, ὅπως ἡ αὐτὴ εὐπρόσδεκτος.

(Ἐπεται συνέχεια)

Γ. ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ

Ἰ α τ ρ ο ς χ α ι Ἐ φ ε τ η ς

Ο ΕΝ ΤΗ ΠΡΑΞΕΙ ΥΛΙΣΜΟΣ

Ὁ βίος ἡμῶν εἶναι πλήρης ὑλιστικῶν τάσεων καὶ ροπῶν, στερομένοις ἐν τοῖς πλείστοις τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ. Συμβαίνει δὲ τοῦτο, οὐ μόνον διότι ἐλλείπει παρ' αὐτῇ ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ ἡ ἀνυψοῦσα τὸ φρόνημα καὶ εἰς σκέψεις εὐγενεῖς καὶ γενναίας φέρουσα, ἀλλὰ καὶ διότι τὰ περὶ ἡμᾶς παραδείγματα καὶ ἡ τυφλὴ ἀπομίμησης τῶν ἁλλοτρῶν ἀναπτύσσουσιν ἐπιθυμίας καὶ κλίσεις ἐπιβλαβεῖς, ὁδοῦσιν εἰς βλάβειν ταπεινάς, εἰς δὲ τὸν βίον ἡμῶν ἐν γένει προσδίδουσιν χροιάν ἐγωϊστικὴν. Αἱ θλίψεις διεγείρουν εἰς ἡμᾶς ἀποστροφήν, αἱ εὐτυχίαι μᾶς πληροῦσιν οἰήσεως, αἱ περιφρονήσεις μᾶς ἀναστατοῦσι καὶ ταράττουν, αἱ τιμαὶ μᾶς καλακεύουσι. Τοὺς εὐδοκίμουντας ἐν τῷ κόσμῳ ἀποκαλοῦμεν εὐτυχεῖς, τοὺς δ' ἀτυχούντας νομίζομεν ἀξίους τῆς θέσεώς των. Ἐπιθυμοῦμεν τὴν τύχην καὶ εὐνοίαν τῶν ἀνωτέρων ἡμῶν, ἀποστρέφομεν τὴν τῶν ὁμοίων. Μετὰ περιφρονήσεως προσφερόμεθα πρὸς τοὺς ἀπ' ἡμῶν ἐξαρτημένους. Ὅ,τι δὲ κόσμος θαυμάζει, τὸ θαυμάζομεν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τῶν ἁλλων. Αἱ βλέψεις ἡμῶν πρὸς τοὺς τοῖς, αἱ κρίσεις, αἱ ἀρχαί, αἱ ἐπιθυμίαι, αἱ ἐλπίδες εἶναι ὅλως κοσμικαί, ἔχουσι δηλονότι χροιάν ὑλιστικὴν καὶ ἐγωϊστικὴν. Συμβαίνει πολλάκις νὰ δμῶμεν περὶ τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐλαττωμάτων του μετὰ περιφρονήσεως, ἀλλ' ἐν τῇ πράξει καὶ τῇ διαγωγῇ ἡμῶν ἀντιπρόκειται πρὸς ἐκτούς. Συμβαίνει πολλάκις ν' ἀναφάνωνται παρ' ἡμῖν ἐπὶ τινων περιστάσεων βλέψεις ἀληθῶς θρησκευτικαί. Ἀλλ' αὗται δὲν εἶναι ἢ σπινθήρες, οὕτως εἰπεῖν, τῆς πίστεως, ὅτινες τάχιστα μᾶς ἐκφεύγουσι. Δὲν εἶναι εἰμὴ ἐνέργειαι προσωριναί τῆς χάριτος, αἵτινες διακόπτουσι πρὸς στιγμὴν τὸν ροῦν τῶν ἡμετέρων σκέψεων καὶ διαθέσεων. Ὅ,τι ὁμῶς ἐπικρατεῖ πρὸ πάντων ἐν τῇ καθόλου ἡμῶν πορείᾳ κατὰ τὸν βίον ἡμῶν, ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ σῶμα οὕτως εἰπεῖν τοῦ ἡμετέρου βίου, ὅ,τι εἴμεθα, ὅταν δρμεμφώμεν πῶς καὶ ἄνευ πολλῆς σκέψεως ἐνεργῶμεν, ἡ σταθερὰ ἐν ἁλλαῖς λέξεσι καὶ καθολικῇ οὕτως εἰπεῖν ἀρχὴ ὅλων τῶν ἐσωτερικῶν ἡμῶν αἰσθημάτων καὶ ἐξωτερικῶν ἐνεργειῶν, εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου, ἥτοι τῆς ὕλης καὶ τοῦ ἐγῶ. Δὲν ἔχομεν δὲ εἰμὴ νὰ βολιδοσκοπήσωμεν τὴν καρδίαν ἡμῶν, ὅπως τὸ ὁμολογῶμεν.

Τὸ πνεῦμα ὅθεν τοῦ Θεοῦ δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου βασιλεῦσι. Μᾶς κινεῖ ἴσως ἐνίοτε τὸ θεῖον πνεῦμα, μᾶς διεγείρει, μᾶς ἐμπνέει ἁγίας ἐπιθυμίας, βάλλει εἰς ἐνέργειαν τὴν ἐλλειπὴν ἡμῶν πιστίν, ἀλλὰ δὲν βασιλεῦσι ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν. Κρούει τὴν θύραν, ἀλλὰ δὲν εἰσέρχεται εἰς τὸν οἶκον τῆς ψυχῆς ἡμῶν. Ἀφήνει νὰ πᾶσιν ἐπὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀκτίνες τινες τοῦ θεοῦ τοῦ πυρός, πρᾶγματι ὁμῶς δὲν κατακυριεύει αὐτὰς ὡς ἐκ τῶν κοσμικῶν αὐτῶν σκέψεων καὶ ροπῶν.

Τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου εἶναι πνεῦμα οὕτως εἰπεῖν εὐκαμψίας τινός καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν περιστάσεων. Κατακρίνομεν τοὺς ἐγωιστὰς καὶ πρὸς τοὺς πάσχοντας ἀνά-

γίτως ἔχοντας· ἀλλ' ἐν τῇ πράξει καὶ ταῖς πρὸς τοὺς ἁλλους σχέσεσιν ἡμῶν μιμούμεθα τοὺς τοιοῦτους. Τὴν φιλαυτίαν δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ὡς ἀρχὴν ἔχον δὲν ζητεῖ τὴν ἀλήθειαν εἰμὴ καθ' ὅσον αὕτη δύναται νὰ τῷ ἀρέσκῃ καὶ συμφέρῃ. Δὲν κηρύττεται ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας εἰμὴ καθ' ὅσον διὰ ταύτης δύναται νὰ εὕρῃ ὁπαδοὺς ἰδιοτελεῖς σκοποὺς ὑπηρετοῦντας. Τοιοῦτον πνεῦμα δεσπόζει σήμερον τοῦ ἡμετέρου βίου. Δειλιώμεν, προκειμένου περὶ ἐκτελέσεως τινος καθήκοντος, καὶ ὑποσχωρόμεν, ὅπως μὴ ἐκτεθῶμεν εἰς τὴν ἐπικρίσιν τῶν ἀνθρώπων. Παραβαίνοντες δὲ πολλὰκις καθήκον τι, νομίζομεν νόμιμον τὴν παρὰ δασίν του· ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ ἀντίκηται εἰς τὰ κακῶς ἐννοούμενα συμπεριφέροντά μας. Τὸ πρῶτον δὲ πρᾶγμα, σπερ ἐξετάζομεν ἐν τῇ ἐκπληρώσει ἐνὸς καθήκοντος, εἶναι ἡ ψῆφος τῶν ἁλλων. Καὶ ὅπως μὴ ἀπολέσῃ τις τὴν ὑπόληψιν τοῦ κόσμου, συμμορφοῦται πρὸς τὰς ἰδιοτρόπους ὁρέξεις του, κόσμου, συμμορφοῦται πρὸς τὰς ἰδιοτρόπους ὁρέξεις του, δμῶν τὴν γλῶσσάν του, ἐπικροτεῖ εἰς τ' ἀξιώματά του, ἀκολουθεῖ τὰς συνηθείας του. Καὶ ἵνα μᾶλλον τῷ ἀρέσῃ, μετέχει τῶν ἡδονῶν του, τῶν διασκεδάσεων του, καὶ ἴσως ἴσως καὶ τῶν ἐγκλημάτων αὐτῶν.

(Κατὰ μετάφρασιν)

Ἐν Ἰωαννίνοις.

Σ. ΚΟΝΤΟΘΑΝΑΣΗΣ
Κ α θ η γ η τ η ς

Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΕΝ ΤΗ ΑΓΙΑ, ΓΡΑΦΗ, ΚΑΙ ΤΗ ΙΕΡΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΕΙ

(Συνέχεια)

Ἐπειδὴ ἱερός καὶ ἅγιος εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς νηστείας, καὶ οἱ καιροὶ οἱ προσωρισμένοι εἰς νηστείαν κατ' ἐξοχὴν ἅγιοι ἐκηρύχθησαν καὶ τῷ Θεῷ καθωσιώθησαν ἀπαγορευθεῖσιν οὐ μόνον τῶν σκανδαλωδῶν διασκεδάσεων καὶ ἀπολαύσεων, ἀλλὰ καὶ πάσης χαρμολογίας τελετῆς καὶ πανηγύρεως πρὸς βαθύτεραν συναίσθησιν τοῦ σαρκικοῦ ἀνθρώπου. Περὶ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς μέγιστα ὁρίζει ὁ ιερός κανὼν τῆς ἐν Ἀποδικεῖ συνόδῳ ἐπικυρωθεῖς καὶ ὑπὸ τῆς ΣΤ' Οἰκουμ. Συνόδου· «Ὁ δὲ γάμος ἡ γενέθλια ἐπιτελεῖν». Γενικὴ ἀρα ἐγκράτεια ἐπιβάλλεται κατὰ τὸν καιρὸν τῆς νηστείας καὶ μετανοίας ἐκτεινομένη μέχρι αὐτῶν τῶν συζύγων κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν· «Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰμὴ τι ἐν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράξῃ ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν.» (Α' Κορ. ζ' 5).

Ἡ ἀποχὴ πάσης ἡδονῆς κατὰ τὰς νηστείας εἰναι δεδικοιολογημένη πρὸς τοὺς ἁλλοις καὶ διότι ἐν τῇ ἀγ. Γραφῇ ἡ νηστεία ἐθεωρήθη πάντοτε ὡς ἐκδήλωσις πένθους. Οἱ Ἰσραηλῖται νηστεύοντες περιβάλλοντο σάκκους μέλανας καὶ ἔρριπτον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σποδόν, ἡ δὲ ἐκκλησία συνίδεε τὰς νηστείας μὲ τὴν ἀνάμνησιν μεγάλων γεγονότων, μαρτυρίων κ. λ. π. Πενθεὶ ἡ ψυχὴ διὰ τὰς ἀμαρτίας τῆς

καὶ τὴν ὑποδούλωσιν εἰς τὴν σάρκα καὶ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῆς καὶ ἐπιβάλλει τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ πένθους καὶ εἰς τὸ σῶμα, ἵνα καὶ ἡ σὰρξ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐκτροχίαν καὶ κατόπτωσιν τῆς καὶ καθαρισθεῖσα διὰ τῆς νηστείας ἀποβῇ κατοικητήριον τῆς ψυχῆς ἁγίου. Τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῆς νηστείας ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου μαρτυροῦσι πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ἐπίσημοι στατιστικαὶ τῶν δικαστηρίων, δι' ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι τὰ ἐγκλήματα σπουδαίως ἐλαττοῦνται κατὰ τὰς Τεσσαρακοστὰς, αὐξάνει δὲ τεραστίως ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ τὰς ἀπόκρεω καὶ τὰς ἡμέρας τῶν πανδήμων ἑορτῶν καὶ διασκεδάσεων.

Ἐπειδὴ λοιπὸν πολλὰ καὶ ἀναγκαῖα καὶ εὐεργετικὰ διὰ τὴν σάρκα καὶ τὸ πνεῦμα θεωρήθη ἡ νηστεία, χρησιμοποιοῦται αὕτη καὶ ὡς προπαρασκευαστικὸν μέσον εἰς τὴν θείαν κοινωνίαν. Παλαιῶν δὲ χριστιανῶν κατὰ πολλῶν πειρασμῶν καὶ ἐκάστην καὶ μολυνόμενος ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας δὲν δύναται νὰ εἶναι πάντοτε ἔτοιμος πρὸς τὸ ἀπαραίτητον διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ μυστήριον τῆς θείας κοινωνίας. Διὰ τοῦτο ὠρίσθησαν διὰ τοὺς μὴ ἀξιόους συχνὰ νὰ μεταλαμβάνωσι τῶν ἁγίων μυστηρίων καιροὶ μετανοίας, ἐν οἷς ὑφείλουσιν διὰ προσευχῆς, νηστείας, ἀγαθῶν ἔργων κ.λ.π. νὰ παρασκευάζωσιν ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ μένοντες μακρὰν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀπόλλυνται ἐν τῷ σκότει τῆς ἀμαρτίας.

Ὁ μὴ παρασκευαζόμενος δεύντως εἰς τὸ ὕψιστον μυστήριον ὑποβάλλει ἑαυτὸν εἰς τὰς ὀλεθρίους συνεπείας τῆς περιφρονησεως τῶν ἱερωτάτων, δηλ. εἰς νόσους καὶ θάνατον σωματικὸν καὶ ψυχικὸν πλησιάζων εἰς τὸ πῦρ ἀπαράσκευος καταφλέγεται καὶ κατακαίεται. Ὁ δὲ μὴ μετέχων δι' ἀπιστίαν καὶ ἀσέβειαν βαδίζει ταχύτερον τοῦ πρώτου εἰς τὸν ὀλεθρον καὶ ἀπόλλυται. Τῆς ἀμνηχάνου ταύτης θέσεως ἐξάγει τὸν χριστιανὸν ἡ ἐκκλησία διὰ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἔργων τῆς μετανοίας, ἐν οἷς πρῶτον ἡ νηστεία. Διότι, καθὼς ὁ σωματικῶς νοσῶν ἔχει ἀνάγκην πρὸς τοὺς φαρμάκους καὶ διαίτης, ἵνα ὁ ὁργανισμὸς ἀπαλλαγῇ τῶν τοξινῶν καὶ καθαρισθῇ, οὕτω καὶ ὁ ἡθικῶς νοσῶν ἔχει ἀνάγκην νηστείας, ὅπως καθαρισθῇ τῶν ἡθικῶν κακῶν καὶ ἐνισχυθῇ εἰς ἡμέραν βίον καὶ ἀνεπλήρπτον διαγωγὴν.

Αἱ νηστεῖαι αἱ ἐν χρήσει ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἡμῶν εἶναι, ὡς γνωστὸν, δύο εἰδῶν, τακτικαὶ καὶ ἐκτακτοί. Καὶ τακτικαὶ μὲν εἶναι αἱ γνωσταὶ ἐβδομαδιαῖαι καὶ ἐτήσιαι, ὑποχρεωτικαὶ εἰς πάντας τοὺς ὑγιεῖς, ἐξαιρουμένων δ' ἐννοεῖται τῶν νηπίων καὶ ἀσθενῶν, ἐπιβληθεῖσαι εἰς τὴν συνειδήσιν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ὑπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης παραδόσεως καὶ καθορισθεῖσαι ἐπισήμως διὰ συνδικῶν κανόνων. Ἐκτὸς δὲ τῶν νενόμισμένων νηστειῶν, εἰς ἐποχὴν ἀρχαιοτέραν, ὅτε ἡ πίστις καὶ ἡ εὐσέβεια ἦσαν θερμότεραι καὶ μᾶλλον ἐρριζωμέναι, οἱ χριστιανοὶ ἐνήστευον καὶ ἐκτάκτως, ὅταν λόγοι ἰδιαίτεροι (ἀσθένεια, κίνδυνος, θλίψις, διάσωσις, κ.τ.λ.) ἐπέβαλλον τοῦτο, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Μωϋσέως νηστεύσαντος ἐπὶ τεσσαρακονθήμερον πρὸς ἄφρον τῶν ἀμαρτιῶν τοῦ Ἰσραὴλ. «Καὶ ἐδεή-

θην... τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας οὕτε ἄρτιον ἔφαγον οὕτε ὕδωρ ἔπιον περὶ πασῶν τῶν ἀμαρτιῶν ὑμῶν καὶ εἰσήκουσε Κύριος ἱμοῦ καὶ ἐν καιρῷ τούτῳ» (Λευτ. θ' 18—20).

Ὡς λοιπὸν ὁ ζῴων τῆς ἐκείνης ἀρχηγὸς τοῦ Ἰσραὴλ προσευχῆς καὶ νηστείας ἀπεμάκρυνε τὴν ὀργὴν Κυρίου πάλαις ἀπὸ τοῦ ἀσεβοῦντος καὶ γογγύζοντος λαοῦ καὶ ἐπέσπᾶτο τὸ ἔλεος καὶ τὴν μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ, οὕτω καὶ ὁ κλῆρος καθ' ἑαυτὸν ἔχει οὐ μόνον νὰ εὐχεται, ἀλλὰ καὶ νὰ νηστεύῃ ἐν καιροῖς χαλεποῖς καὶ ἐκτάκτως ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν τοῦ νέου Ἰσραὴλ καὶ εἰς ὑπόδειγμα τοῖς λαϊκοῖς.

Δυστυχῶς ἂν αἱ νενόμισμέναι νηστεῖαι ἀσυστόλως περιόριζοντο κατὰ τὰς ὁρέξεις ἐκάστου, αἱ ἐκτακτοὶ ἐντελῶς ἐξέλιπον θεωρουμένων μακρῶν τῶν πρώτων, χρησιμοποιοῦνται δὲ μόνον ὡς ἐπιτίμια ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῶν πνευματικῶν εἰς τοὺς περιπίπτοντας εἰς μεγάλα ἀμαρτήματα πρὸς κατεύθυνσιν καὶ χαλιναγώγησιν τῶν παθῶν καὶ πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ χρόνου τῆς μετανοίας καὶ ἀποχῆς ἀπὸ τῆς θείας κοινωνίας, καθ' ἃ συνιστᾷ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Νηστευτῆς ἐν τῷ λε' αὐτοῦ κανόνι.

Τὸν κανόνα τοῦτον τοῦ ἀσκητικωτάτου καὶ ἀγιωτάτου Πατριάρχου ὡς ὅψιν ὀφείλουσιν νὰ ἔχωσιν οἱ πνευματικοὶ συντέμνοντες εἰς τὸ τρίτον καὶ ἔτι ἔλασσον τὸν χρόνον τῆς μετανοίας τῶν βαρέως ἀμαρτανόντων, ὅταν οὗτοι συναισθάνωνται βαθέως τὰ σφάλματά των, βελτιῶνται ἠθικῶς καὶ εἶναι ἔτοιμοι νὰ υποβληθῶσι καὶ εἰς ἄλλα ἐπιτίμια, ἢ χ. ἐγκράτειαν παθῶν καὶ τροφῆς, ἐλεημοσύνην, προσευχὴν. Ἡ μεγίστη ἐπιείκεια ὡς καὶ ἡ αὐστηρότης ἀμελετήτως ἐφαρμοζόμεναι ὑπὸ ἀδεξίαν πνευματικῶν βλάπτουσι σπουδαίως, διότι ἡ διδασκουλὴ τοὺς ἀμαρτανόντας νὰ μὴ σέβωνται τὰ ἱερώτατα καὶ νὰ μὴ συναισθάνωνται τὴν βαρυτάτην ἐνοχὴν τῶν ἡ ἀπειλίζουσιν αὐτοὺς περὶ σωτηρίας καὶ παραδίδουσι τελείως τῇ ἀμαρτίᾳ. Οἱ πνευματικοὶ εἶναι οἱ ἱατροὶ τῶν ψυχῶν, οἵτινες ὡς ἄριστοι ψυχολόγοι πρέπει νὰ διαβλέπωσι τὰς ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου των καὶ νὰ συνιστῶσι τὰ ἀναγκαῖα πρὸς θεραπείαν φάρμακα.

Ἡ ἑλλειψὶς δυστυχῶς σοφῶν καὶ σεβασμίων πνευματικῶν πονούντων καὶ μεριμνούντων περὶ τοῦ ποιμνίου των ἐνεφύσησε πνεῦμα ψυχρότητος καὶ ἀδιαφορίας πρὸς τὰς ἐντολὰς καὶ πρὸς τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανόνας τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Μὴ ὑπαρχόντων ἢ σπανιζόντων τῶν ἀγρύπνων φυλάκων, αἱ τάξεις τῶν χριστιανῶν συνταράσσονται ὑπὸ τοῦ ἀντικειμένου, αἱ ἐπ' αὐτοῖς τῆς ἐκκλησίας ἀλίσκονται.

Τῇ γνώμῃ τοῦ εἰρημένου θείου Πατρὸς συμφωνοῦσι καὶ ἄλλοι διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ θεολόγοι, ἐν οἷς ὁ κρᾶτιστος τῶν Λατίνων Πατέρων Αὐγουστίνος. Οὗτος φρονεῖ ὅτι ἐν τοῖς ἐπιτίμιοις δὲν πρέπει νὰ δίδηται τόση προσοχὴ εἰς τὸ μῆκος τοῦ χρόνου τῆς μετανοίας, ὅσον εἰς τὸν βαθμὸν τῆς λύπης, ἣν γεννᾷ ἡ ἐπιβαλλομένη διὰ τὸ παράπτωμα πονή. «In actione poenitentiae, non

tam considerata est mensura temporis quam doloris». (August. ad Laurent. Cap. LXV).

(ἔπεται τὸ τέλος)

Ἐν Ἰωαννίνοις.

Ν. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ
Κ α θ η γ η ῆ :

Ο ΑΚΑΚΙΟΣ ΚΑΙ Η ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΟΥ

(Ἀναδημοσιεύεται ἐκ τοῦ «Σχολίου» τῆς θης Μαρίνου)

Ἐνὸς ἀτόπου δοθέντος μυρία ἔπονται.

Ὁ Ἀκάκιος Ἀθανασιάδης, ὁ ὀρεγόμενος τῆς Ἐπισκοπῆς Σπάρτης, ὡς μὴς θέσεως, ἡ ὁποία τὸν θέτει εἰς ὑπεροχὴν, ἀπὸ ἀδύσπου μεταπίπτει εἰς ἀδύσπου συμπαράσφρων καὶ τοὺς ἐξ ἀνάγκης πρὸς αὐτὸν ταυτιζομένους. Ἐν ἀμάρτυρον θὰ τὸν ἔσωζεν εἰς τὴν συνειδήσιν τῆς ὑγιαίνουσας περὶ τὴν πίστιν Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Δὲν τὸ λέγει. Ἀλλὰ ἀντὶ τούτου παρουσιάζεται μετὰ μῆνας ἐξ I καὶ δηλοῖ ὅτι μετέφρασε τὸ ἀντίχριστον σύγγραμμα τοῦ Πύνγερ, ἵνα εὐεργετήσῃ τὴν Ἑκκλησίαν φωτίζον τοὺς Ἑλλήνας θεολόγους· εἶνα ἐδραιώτερον στηριχθῶσιν ἐν τῇ ἑαυτῶν πίστει καὶ ἐρρωμένεστερον ἀνταπεξέλθωσι κατὰ τῶν πολέμιων τῆς πίστεως· ἡμῶν πολεμοῦντες αὐτοὺς διὰ τῶν ἰδίων ὅπλων».

Ἐρχόμεθα ἐπὶ τῆς διαλαληθείσης διὰ τῶν ἐφημερίδων ἀπολογίας τοῦ Ἀκακίου, ἵνα δώσωμεν μᾶθημα φυσικῆς ἀνθρωπίνης λογικῆς.

Ἐὰν ὁ Ἀκάκιος εἶχε φῶς ὁρθοδόξου πίστεως καὶ διανοητικὸν ἐξ ἐκκλησιαστικοῦ ενδιαφέροντος καὶ ἐνόει, ὡς ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦ Πύνγερ περιεῖχε τὰς τῶν ἐναντίων γνώμας, διὰ τί δὲν ἐπληροφόρησε περὶ τούτου ἐν τῇ εἰσαγωγῇ; Διὰ τί ὅπως ἔγραψεν ἐν προλόγῳ ὅτι «εἶνε χρήσιμον», δὲν ἔγραψεν ἅμα ὅτι εἶνε καὶ «βλάστημον»; Τί ἄλλο δεικνύει τοῦτο, ἢ ἀδιαφορίαν καὶ ἀμφιβολίαν μετὰ ἀμαθείας καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀνικανότητος πλήρους εἰς τὸ νὰ διαγνώσῃ τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς πολεμίους τῆς πίστεως;

Εἰς νουνεχῆς καὶ σθεναρὸς φρουρὸς ἔχων ἀπέναντί του τὸν πολέμιον δὲν ἀνοίγει τὰς πύλας τοῦ φρουρίου τῆς πόλεως, οὐδὲ εἰσάγει τὸν πολέμιον ὡς χρήσιμον εἰς ἀσκήσεις καὶ γυμνάσματα, ἀλλὰ καταπτύει ὅση αὐτῷ δύναμις καὶ ἐπιτηδεύτης πάσας τὰς θέσεις καὶ κινήσεις τοῦ ἀντιπάλου καὶ πληροφορεῖ περὶ τοῦ ἀπαπειλουμένου κινδύνου, καὶ διεγείρει τὴν προσοχὴν, καὶ ἐξάπτει τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ ἡρωισμόν τῶν τεταγμένων πρὸς ὑπεράσπισιν.

Οἱ φαρμακοποιοί, ἐκτελοῦντες παραγγέλων ἱατροῦ περὶ δηλητηρίου, γράφουσιν ἐπὶ τῆς φιάλης καὶ συνιστῶσι προσοχὴν μὴ ἀπροσέκτως ληθθῇ τὸ δηλητήριον καὶ φονεῖται· ἂν καὶ οἱ περὶ τὸν ἀσθενῆ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος πολλὰκις γινώσκουσιν ὅτι εἶνε δηλητήριον. Ἐν βιβλίον, περιέχον τὸ δραστικώτατον κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ δηλητήριον, μεταφραζόμενον, δὲν θὰ ὑπερέχου τὸν μεταφρασάνα αὐτὸ

πνευματικὸν ἱατρὸν, ἐκ φόβου μὴ τις δηλητηριασθῇ, νὰ συστήσῃ προσοχὴν καὶ νὰ βεβαιώσῃ περὶ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ; Τί ἱατρὸς εἶνε αὐτὸς ὁ πέμπων τὰ δηλητήρια εἰς τοὺς φιλάτους πατριώτας του ἀπλῶς μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: χρήσιμα;

Καὶ θὰ εἴπῃ τις: «Τὸ μετέφρασε διὰ τοὺς περὶ τὴν Φιλοσοφίαν καὶ Θεολογίαν ἀσχολουμένους». Καὶ ἡμεῖς ἀπαντῶμεν ἐρωτῶντες: Μὴ τὸ ἔστειλεν ἐσφαγισμένον ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς χεῖρας τῶν θεολογούντων καὶ φιλοσοφούντων; Ἀλλὰ καὶ ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει πάλιν ὀφείλει νὰ πληροφόρησιν τί στέλλει. Διότι ἐκτὸς τῶν γρηναίων καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς ἡμῶν Σχολῆς καὶ δύο ἢ τριῶν καθηγητῶν τῆς Φιλοσοφικῆς, οἱ ὅσοι εἶνε ὄντως ἀνεπηρέαστοι, μετὰ τῶν ἄλλων πάντων, τῶν θεολογούντων καὶ φιλοσοφούντων, εἶνε πάντοτε ἐνδεχόμενον νὰ τύχωσιν οἱ ἐπιδεκτικοὶ ἐπηρεασμοῦ καὶ σκανδαλισμοῦ μέχρι σαλεύσεως πεποθήσεων καὶ ἀρχῶν, ἔχοντες μάλιστα ἐν σύγγραμμά ἐνὸς μεγάλου τῆς Γερμανίας θεολόγου (;) τὸ ὅποιον μετεφτεύει εἰς τὴν ἀγνοῦσαν τὰ γερμανικὰ πτωχὴν Ἑλλάδα εἰς ἐκ τῶν διαπρεπῶν, κατὰ τινὰς ἐφημερίδας, κληρικῶν αὐτῆς κατὰ σύστασιν ἐνὸς μεγάλου τῆς Γερμανίας φιλέλληρος καθηγητοῦ!

Ἄλλ' εἶνε βέβαιον, ὅτι ὁ Ἀκάκιος δὲν ἔστειλεν ἐσφαγισμένον καὶ δὲν διένειμεν ὀνομαστὶ τὸ βλάστημον, ὡς τὸ δηλοῖ ὁ ἴδιος, μετὰφρασμά του εἰς τοὺς περὶ τὴν Θεολογίαν καὶ Φιλοσοφίαν ἀσχολουμένους· ἀλλὰ τούναντιον ἡ ἐσωτερικὴ του ἐπιθυμία ἦτο νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας πάντων. Τοῦτο τρανῶς κηρύττει ἡ ἀφιέρωσις τῆς μεταφράσεως του εἰς τὴν Μονὴν του, τὴν θρέψανσαν καὶ ἐκπαίδευσαν αὐτόν. Ἐὰν διὰ τοὺς μοναχοὺς, τοὺς ὀλιγώτερον αὐτοῦ γραμματισμένους, τὸ προώρισε, διὰ ποῖον δὲν τὸ προώρισε;

Λέγει λοιπὸν ἀλήθειαν ὁ Ἀκάκιος διὰ τῆς δηλώσεώς του; Βεβαιότατα ὅχι. Καὶ τότε ἐὰν λογικῶς ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν λέγει ἀλήθειαν, λέγων ὅτι μόνον διὰ τοὺς θεολογούντας καὶ φιλοσοφούντας τὸ μετέφρασε, πόση ζημία δύναται νὰ συμβῇ διὰ τῆς διαδόσεως τοῦ τοιοῦτου βλασφημίου συγγράμματος εἰς τοὺς εὐεπιφύρους πρὸς τὴν ἀπιστίαν νέους τῆς ἐποχῆς μας, τοὺς μὴ θρησκευτικῶς κατηχημένους, σπουδάζοντας δὲ τὴν Νομικὴν, τὴν Ἱετρικὴν καὶ τὰς λοιπὰς Ἐπιστήμας τὰς φυσικὰς;

Ἀλλὰ καὶ ἐν ὑποθέσωμεν, ὅτι οὐδεὶς ὑπέστη ἠθικὴν βλάβην καὶ οὐδεμία ψυχὴ ἀπωλέσθη ἐκ τοῦ βλασφημοῦ τούτου βιβλίου, ὁ Ἀκάκιος σάζεται τόσον ὅσον καὶ ὁ παραδώσας τὸ δηλητήριον εἰς τὰ τέκνα τῆς μητρὸς του μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «χρήσιμον». Ὅσον δύναται νὰ εἴπῃ ἡ μήτηρ αὕτη πρὸς τὸ τέκνον τοῦτο, σὺ εὐχαριστῶ, παιδί μου, διότι βλέπω ὅτι ἀγαπᾷς ἐμὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς σου καὶ μοι ἔστειλας τὸ σωτήριο τοῦτο βοηθητικὸν τῆς υγείας μας, τόσον δύναται καὶ ἡ Ἑλλὰς νὰ εἴπῃ εἰς τὸν Ἀκάκιον: σὺ εὐχαριστῶ, τέκνον μου κληρικόν, διότι μετέφρασας εἰς τὴν πολλαχόθεν πολεμουμένην θρησκευτικὴν

μου πίστιν, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλω τὴν ὑπαρξίν μου καὶ τὴν δόξαν μου. Σοὶ εὐχαριστῶ διότι ἐφιλιώθης με τὸν προτεσταντὴν φιλέλληνα (!) καθηγῆται τὸν συστήσαντα εἰς πᾶ τὴν μεταφράσιν τοῦ συγγράμματος τοῦ ἡρόδοτος τοῦ Πύργου, τοῦ ἀνατρέποντος τὸ οἰκοδόμημα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ἐκμηδενίζοντος καθόλου τὴν ἀξίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Αὕτη εἶνε ἡ λογικὴ τῶν κραγιμάτων.

Ὁ Ἀκάκιος ἐξ ἁλλειψέως ἐνδιαφέροντος περὶ τὴν πίστιν καὶ ἐξ ἀπειδευσίας ἐκκλησιαστικῆς διέπραξε μέγιστον κακὸν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μεταφράσας τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον καὶ διαδώσας αὐτὸ ἄνευ συνημμένης ἀνακρίσεως τῆς ἀνακούστου κατὰ τοῦ Χριστοῦ βλασφημίας.

Ὁ Ἀκάκιος διὰ τῆς ἐργασίας του ταύτης δεικνύεται πῶς εὐρίσκεται ψυχολογικῶς καὶ διανοητικῶς. «Ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται». Οὐχ ἦττον ὅμως, ἂν συνηθάνετο ἐν αὐτῷ τὸ μέγα κακόν, ὅπερ διέπραξεν, ὥφειλε νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὴν «Ἀνάπλασιν» τὴν παρασχούσαν εἰς αὐτὸν τὴν ἀφορμὴν τῆς συναισθητικῆς καὶ μετανοίας καὶ εἰλικρινῆς νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς τοὺς σκανδαλισθέντας ἕνεκα τῆς ἀδιαφορίας του περὶ τὴν πίστιν ἐν ἀῆμαρτον. Καὶ ἂν, ὡς ἡμεῖς εὐχαριστούμεθα νὰ παραδεχόμεθα, δὲν ἐπέβη ἐν τῇ καρδίᾳ του ἡ ὀρθόδοξος πίστις καὶ δὲν συμμερίζεται ὅντως τὰς βλασφημίας τῶν προτεσταντῶν ὁρθολογιστῶν, τοὺς ὁποίους οἱ λουθηρανοὶ καὶ ἀγγλικανοὶ θεωροῦσι τοὺς ἐπικινδυνωδέστατους τοῦ Χριστιανισμοῦ διαφθορεῖς καὶ ἀνατροπῆς, ὥφειλε χάριν τῆς ὑπολήψεως τῆς ἰδικῆς του καὶ τῆς ὑπολήψεως ὁλοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ κλήρου νὰ προσθήσῃ εἰς τὸ ἀῆμαρτον τοῦτο καὶ τὰ ἐξῆς: «Ἡμαρτον, ἀλλὰ καὶ τὴν πίστιν ἔχω, καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν θέλω νὰ ἀνήκω. Ἡμαρτον, ἀλλὰ νὰ σώσω τὴν ψυχὴν μου ἐπιθυμῶ. Ὁμολογῶ, ὅτι μαθὼν γράμματα εἰς τὴν Θεολογίαν τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας δὲν ἐμφορώθη, καὶ ἡ καρδία μου ἀπὸ τὸ κάλλος αὐτῆς τὸ ἐξαίσιον δὲν ἐθερμάνθη, δὲν ἐγοητεύθη, δὲν ἐιλκυσθῇ, δὲν κατεκτήθη. Διὰ τοῦτο τοὺς διαμαρτυρομένους ὁρθολογιστάς ἐθαύμασα καὶ ἐν ἀντίχριστον αὐτῶν βιβλίον μετέφρασα καὶ συνέστησα, ἵνα ὡς γραμματισμένοι γεμανομαθῇ; διαφημισθῶ, τὸ δὲ φῶς ἡγνόησα καὶ τοὺς Ἑλλήνας πατέρας τοὺς τῆς οἰκουμένης ἀπάσης φωστῆρας εἰς οὐδὲν ἐλογισάμην. Εὐγνωμονῶ τοὺς διαφωτιστάς με καὶ προσέρχομαι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μου νὰ διδασθῶ, νὰ φωτισθῶ, νὰ στηριχθῶ, νὰ ὀφελῶ ἐν καιρῷ χρησιμοποιοῦν τὰ γράμματα ὅπερ ἔμαθον. Θὰ ρωτήσω εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου. Θὰ μελετήσω τοὺς Ἑλλήνας Πατέρας. Θὰ ἀποχωρήσω ἐφ' ἱκανὸν χρόνον εἰς Μοναστήριον. Θὰ μελετήσω τὴν ὀρθόδοξον χριστιανικὴν ἱστορίαν. Θὰ σπουδάσω τοὺς παλαίους καὶ νέους ἀπολογητάς ὑπὲρ τῆς Θεότητος τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ γράψω ἀνακρίσεις τῶν βλασφημιῶν τοῦ Πύργου.

Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ τότε ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν, ἐμπρὸς σας, ὡ φίλτατοι πατριῶται, ἀληθινὸς Ἑλλήν κληρικὸς με καθήκοντα καὶ με δικαιώματα. Ἱεροκῆρυκα θὰ με κάμετε

τότε; δέχομαι. Ὡς ἐπίσκοπον θὰ με κρίνετε χρησιμὸν; θὰ ὑπακούσω πεποιθῶς εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἡ μόνον ἐγὼ ἐπιμελῶς εἰς τὸ μέλλον θὰ προσπαθῶ νὰ ἀερίσω εἰς τὸν ἑαυτόν μου: νὰ εἶμαι φῶς εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας καὶ ἐχθρὸς ἀπονοδῶς πᾶσης ὑποκρισίας καὶ πλάνης».

Ἐὰν ταῦτα ἔλεγεν ὁ Ἀκάκιος, τίς ἠδύνατο νὰ μὴ τὴν συμπαθήσῃ καὶ τὸν τιμήσῃ; Τίς δὲν θὰ ἀνεγνώριζεν ἐν αὐτῷ τὸν τίμιον καὶ γνήσιον Ἑλληνα τὸν παρ' ὅλην τὴν πλάνην διασώζοντα εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας του τὴν προγονικὴν ἡμῶν πίστιν;

Ἀλλὰ δυστυχῶς ἐπρωτίμῃσεν τὴν ὁδὸν τῆς πλάνης καὶ ἀπέστη τέλειον τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθείας δηλώσας ἐκεῖνον, ὃ ὅποιον οὐδέποτε ἐσκέφθη. Ἰδιόεπεν εἰς παραλογισμὸν. Ἦνεν ὁ ἴδιος ὁ ἐργάτης τοῦ κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ πρὸς κοπήματος τοῦτου; δὲν τὸ βεβαιούμεν. Πείσμα τυφλὸ καὶ ἐμπάθεια ἄλλων κατέστησεν αὐτὸν ὁῦμα; Τὸν λυπούμεθα ἀπὸ καρδίας καὶ τῇ εὐχόμεθα τὴν σωτηρίαν ἐν οὗ τρόπου ἀνωτέρω ὑποδεικνύομεν αὐτῷ.

Τελουτάντες τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον συμβουλευόμεν αὐτὸν ἵνα παύσῃ πλέον ταρασσῶν τὴν Ἐκκλησίαν ζητῶν νὰ ἐκπηδήσῃ εἰς τὴν Ἱερραρχίαν αὐτῆς ἐντελὼς ἀκατάρτητος θεολογικῶς καὶ ἐκκλησιαστικῶς καὶ ὑποψίας παρέχων βασιμους περὶ τῆς πρὸς τὴν πίστιν τῶν πατέρων ἡμῶν ἀδιαφορίας του.

ΦΡΟΥΡΟΣ

ΣΟΦΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ μεγίστη τοῦ ἱεροκῆρυκος ἀξία συνίσταται εἰς τὸ ὅτι εἶναι διδασκτικὸς: ἀλλὰ, διὰ νὰ διδάσκῃ τοὺς ἄλλους πρέπει νὰ εἶναι καλῶς αὐτὸς διδασκαλῆς. Ἀφ' ἐνὸς πρὸς νὰ ἐννοῇ τελείως ὅλην τὴν δύναμιν τῶν ἐκφράσεω τῆς Γραφῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὴν πνευματικὴν ἀντίληψιν ἐκείνων πρὸς οὗ: ὁμιλεῖ τοῦτο ἀκατῆς ἡ ἀκριβὲς γνώσις καὶ ἡ ὀρθὴ κρίσις. Ὁμιλοῦσι πάντες πρὸς τὸν λαὸν περὶ τῆς Γραφῆς, περὶ τῆς Ἐκκλησίας, περὶ τῶν δύο νόμων, περὶ τῶν θυσιῶν, περὶ Μωϋσέως, Ἀδάμ, Μελχισεδέκ, περὶ τῶν προφητῶν, περὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ δὲν λαμβάνουσι ποσῶς τὸν κόπον νὰ τον διδάσκωσι: σημαίνουσιν αὐτὰ τὰ πράγματα, καὶ τί εἶναι ἐκεῖνα πρὸς ὅσον. Δύναται τις κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ παρακολουθῇ ἱεροκῆρυκα ἐπὶ εἰκοσιν ἔτη, χωρὶς νὰ μαθήσῃ τί ὀρθοκρίνῃ ὡς ὀφείλει νὰ τὴν γνωρίζῃ.

FÉNELON

Ὅταν διδάσκητε εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ προκαλεῖσθε ποσῶς τὰ χειροκροτήματα, ἀλλὰ τοὺς στεναγμούς τοῦ λαοῦ. Τὰ δάκρυα τῶν ἀκροατῶν σας εἶναι οἱ ἑπαινοὶ ἐμῶν. Πρέπει οἱ λόγοι τοῦ ἱερέως νὰ εἶναι πλήρεις Γραφῆς ἀγίας. Νὰ μὴ εἴσθε ρήτορες, ἀλλ' ἀληθεῖς διδασκαλοὶ τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ σας.

Ἱερώνυμος

Πρέπει νὰ διακρίνωμεν μετὰ προσοχῆς ταῦτα τὰ δύο πράγματα: ὁμιλεῖ τις διὰ νὰ πείθῃ, τοῦτο δὲ συμβαίνει πάντοτε: ὁμιλεῖ καὶ διὰ νὰ εὐχαριστῇ, καὶ τοῦτο συμβαίνει πολὺ συχνά. Ἀλλ' ὅταν προσπαθῇ τις νὰ ἀρέσκῃ, ἔχει ἄλλον σκοπὸν μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένον, ὅστις οὐχ ἦττον εἶναι ὁ κύριος. Ὁ καλὸς ἐκθροπὸς ζητεῖ νὰ ἀρέσκῃ διὰ νὰ ἐμπνέῃ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς καθιστῶν αὐτὰς ἀγαπητάς: ὅστις ὅμως ζητεῖ τὸ συμφέρον του, τὴν φήμην του, τὴν τύχην του, αὐτὸς σκέπτεται νὰ ἀρέσκῃ, διὰ νὰ κερδίῃ τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν ἐκτίμησιν ἐκείνων, ὅτινες δύνανται νὰ ἱκανοποιῶσι τὴν φιλαργυρίαν καὶ φιλοδοξίαν του... Θέλει νὰ ἀρέσκῃ, διὰ νὰ κολακεύῃ, καὶ κολακεύει, διὰ νὰ πείθῃ εἰς ὅ, τι τὸν συμφέρει.

FÉNELON

Ἄν ἐγνώριζον πράγμα τι ὀφείμιον εἰς ἐμέ, ἀλλ' ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν οἰκογένειάν μου, δὲν θὰ ἠθέλον νὰ το συλλογίζωμαι. Ἄν ἐγνώριζον πράγμα τι ὀφείμιον εἰς τὴν οἰκογένειάν μου, ἀλλ' ὅχι καὶ εἰς τὴν πατρίδα μου, θὰ ἐξήτουν νὰ το λησμονήσω. Ἄν ἐγνώριζον πράγμα τι ὀφείμιον εἰς τὴν πατρίδα μου, ἀλλ' ἐπιζημιῶν εἰς ὅλον τὸν ἄλλον κόσμον, θὰ το ἐθεώρουν ὡς ἐγκλημα.

MONTESQUIEU

Ἐκαμα εἰς τὸν βίον μου πολλὰς ἀνοησίας, ἀλλ' οὐδέποτε μοχθηρίας.

MONTESQUIEU

Ὅταν ἐμπιστευώμαι εἰς τινα, τὸ πρῶτον ἀνεπιφυλάκτως: ἀλλ' ἐμπιστευώμαι εἰς πολὺ ὀλίγα πρόσωπα.

MONTESQUIEU

Εἶμαι καλὸς πολίτης, διότι πάντοτε ὑπὲρ εὐχαριστῶ μετὰ τὴν θέσιν μου, πάντοτε ἐμείνα εὐχαριστημένος μετὰ τὴν τύχην μου, οὐδέποτε θρυθήσασα δι' αὐτήν, οὐδὲ ἐφθόνησα τὴν τύχην τῶν ἄλλων. Εἶμαι καλὸς πολίτης, διότι ἀγαπῶ τὸ πολίτευμα τῆς πατρίδος μου χωρὶς νὰ το φοβοῦμαι.

MONTESQUIEU

Ἐκεῖνος, ὅστις θέτει τὸν χαλινὸν εἰς τὴν μανίαν τῶν κυμάτων, γνωρίζει νὰ σταματᾷ καὶ τῶν κακῶν ἀνθρώπων τὰς μηχανορραφίας. Ὑποταγμένος μετὰ σεβασμοῦ εἰς τὸ ἅγιόν του θέλημα, φοβοῦμαι τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἔχω ποσὸς ἄλλον φόβον.

RACINE

Πρέπει νὰ διευθύνῃ τις τὴν τύχην ὡς τὴν ὑγίαν νὰ ἀπολαύῃ αὐτῆς, ὅταν εἶναι καλὴ: νὰ ἔχῃ ὑπομονήν, ὅταν εἶναι κακὴ καὶ νὰ μὴ μεταχειρίζεται ποτε πολλὰ χωρὶς ἀπόλυτον ἀνάγκην φάρμακα.

ROCHEFOUCAULD

Τὴν ἀθυμίαν ὁ Θεὸς ἐπέβαλεν εἰς τὴν φύσιν ἡμῶν, ὅχι διὰ νὰ κάμνωμεν αὐτῆς χρῆσιν ἀπλῶς καὶ ἀκαλῶς καὶ ἐν τοῖς πράγμασι τοῖς ἐναντίοις πρὸς αὐτήν, οὐδὲ νὰ σβείρωμεν αὐτούς, ἀλλὰ διὰ νὰ κερδίσωμεν τὸ μέγιστον ἐξ αὐτῆς κέρδος. Πῶς δὲ εἶναι δυνατόν νὰ κερδίσωμεν; ὅταν παραλαβάνωμεν αὐτὴν εἰς κατάλληλον περίστασιν: κατάλληλος δὲ διὰ τὴν ἀθυμίαν περίστασις εἶναι ὅχι ὅταν

πάσχωμεν κακῶς, ἀλλ' ὅταν δρώμεν κακῶς: ἡμεῖς ὅμως ἀνεστρέψαμεν τὴν τάξιν, καὶ τοὺς καιροὺς ἀντηλλαξάμεν, καὶ ὅταν μὲν κάμνωμεν μυρία κακά, οὐδὲ δι' ὀλίγον συστέλλομεθα: ὅν ὅμως πάθωμεν παρ' οὐδὴποτε μικρὸν τι, ἀποθαρρυνόμεθα, ἱλιγγιῶμεν, καὶ σπεύδομεν νὰ ἀπαλλαγώμεν καὶ ἀποστῶμεν τοῦ βίου.

Χρυσόστομος

Ἐν Ἀθήναις.

ΣΤΑΥΡΟΣ Ι. ΘΑΙΑΚΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΙΝΙΑΝΟΣ(1)

(13 Φεβρουαρίου)

Ὁ Μαρτινιανὸς οὗτος ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἦτοι περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' μ. Χ. αἰῶνος. Καταγόμενος ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, ἀπὸ τῆς μικρᾶς τοῦ ἡλικίας ἔτρεφεν εἰς τὴν ψυχὴν του ἀκοίμητον τῆς εὐσεβείας τὸ πῦρ καὶ, θελήσας ν' ἀποσιωθῇ εἰς τὴν ἐρημικὴν ζωὴν, ἔστησε τὴν σκηνὴν του εἰς τὰ ὄρια τοῦ ὄρους Κίβωτοῦ, ἔκου ἠπλάνετο ἐρημὸς κατάλληλος διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἡσυχαστικοῦ βίου.

Ἐκεῖ διήρχετο τὸν καιρὸν του, εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὴν μελέτην, εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἀσκήσιν. Ἡ φήμῃ τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀρετῆς του δὲν ἤργησε νὰ διαδράμῃ ὅλα τὰ περίεξ καὶ νὰ φέρῃ πρὸς τὸ κελλὶον του πλήθον μετανοούντων καὶ δυστυχῶν, ὅτινες ἐζήτουν τὰς συμβουλὰς καὶ τὴν παρηγορίαν του. Μεταξὺ τῶν ἄλλων προσήρχοντο καὶ γυναῖκες καὶ κόραι ζητοῦσαι στήριγμα κατὰ τῶν καταιγίδων καὶ ἀσπίδα κατὰ τῶν πειρασμῶν τοῦ βίου.

Ἐβρέθη ὅμως περίστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν παρ' ὀλίγον ὁ Μαρτινιανὸς νὰ χάσῃ ὅλους τοὺς κόπους καὶ τὰς ἀθλήσεις του, ἀλλὰ καὶ ὅπου ἀπέδειξε πόσον ζωντανὸν εἶχεν ἐντὸς του τὸν φύβον τοῦ Θεοῦ, τὸν σωτήριον καὶ ἀποταξιαστικὸν τοῦτον χαλινὸν τῶν ἐξεγερμένων καὶ ἀρητιωμένων παθῶν. Μία γυνὴ ὠριστάτη, ἀλλ' ἡ ὁποία εἶχε τὴν δυστυχίαν νὰ τεθῇ εἰς τῆς ἀπωλείας τὸν δρόμον, ἠνωχλεῖτο πολὺ ἀκούουσα τὸν γειτὸν ἐπαῖνον περὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ ἀγίου. Ὅπως ὅλοι οἱ διεφθαρμένοι, δὲν ἐπίστευε καὶ αὐτὴ εἰς πραγματικὴν σωφροσύνην. Κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς οἱ λεγόμενοι ἀνάετοι ἡ ὑποκριταὶ ἦσαν ἡ δὲν εἶχον εὐρεῖ εὐκαιρίαν κατάλληλον νὰ τοὺς ἀφαιρῇ τὸ προσωπεῖον τῆς ὑποκρισίας καὶ τὸν ἐγωισμὸν ἐγκρατείας φανταστικῆς. Ἡ ἔως τότε πείρᾳ τῆς εἶχεν ἐμπνεύσει εἰς αὐτὴν μεγάλην καταφρόνησιν πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην τιμὴν, ἐπίστευε δὲ, ὅτι ἐμπρὸς εἰς τὰ θέλγητρα περικαλλοῦς καὶ κομψῆς γυναικὸς τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ σταθῇ ὀρθίον. Καὶ συνηθίσασα νὰ βλέπῃ πλησίον τῆς δεξιότητος καὶ ἰκτεῖας τῶν βλεμμάτων τῆς, δὲν ἔσπερε νὰ παραδεχθῇ, ὅτι ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ καὶ γέρον ἀσκητῆς ἱκανὸς νὰ κρατήσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀδέσμευτον ἀπὸ τοῦ πειρασμοῦ καὶ ἀπαθῇ

(1) Ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν Β' Τόμον τῶν βιβλίων τῶν Ἀγίων τοῦ Μιχαὴλ Γαλανοῦ.

ένωπιον τῆς καλλονῆς τῆς. Ἡ γυνὴ αὕτη ἔλαβεν ἀπόφα-
σιν νὰ κρημνίσῃ τὴν ἀρετὴν τοῦ οὐλοῦ Μαρτινιανοῦ, ἥ,
ὅπως αὐτὴ ἐφρόνει, νὰ τὴν ἀπογομνώσῃ καὶ τὴν κατα-
πατήσῃ.

Ἐξήγησε λοιπὸν νὰ μᾶθῃ ποῦ ἦτο τὸ κελλίον τοῦ ἀσκη-
τοῦ, καὶ, ἀφοῦ ἐπληροφόρηθη, ἐσχημάτισε τὸ σχέδιόν τῆς.
Θέσασα εἰς ἓνα παλαιὸν σάκκον τὰ λαμπρὰ φορέματα καὶ
τὰ πολυτίμὰ τῆς κοσμήματα, ἐφόρεσε πτωχικὰ καὶ ἀφι-
λόκαλα ἱμάτια, ἀφῆκεν ἀπεριποίητον τὴν ὄψιν τῆς καὶ
τὴν ἀπέκρυψεν ὅσον περισσύτερον ἡδυνήθη, εἰς ἡμέραν δὲ
συνεφάδῃ καὶ βαρεῖαν ἐξεκίνησε διὰ τὸ κελλίον τοῦ οὐλοῦ.
Ἐφθασεν ἐκεῖ νύκτα πλέον, ἐν ᾧ αἱ βρονταὶ ἔσειον τὸ
ὄρος καὶ αἱ ἀστραπαὶ διέσχίζον ἀπαισίως καὶ τρομακτικῶς
τὰ σκόνη.

Τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ Μαρτινιανὸς προσήρχετο. Εἰς τὴν
μοναζίαν του αἱ βρονταὶ τῶ ὑπενθύνιζον περισσύτερον καὶ
ζωηρότερον τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν γῆνιν
τὴν ἀσθένειαν, τὸ ὅπου ὅλα, ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τοῦ
λέοντος καὶ ἀπὸ τοῦ σπουργίτου μέχρι τοῦ ἀετοῦ, ζητοῦσι
καταφύγιον κατὰ τῆς ἐκρήξεως τῆς θυέλλης. Καὶ ἀπή-
γελλε λοιπὸν στίχους τοῦ προφητάνακτος ἐκ τῶν μεγαλο-
πρεπῶν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἔμνησαν μὲ τὸν θαυμασιώτερον
τρόπον τὴν κυριαρχίαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς κτίσεως ὅλης.

Ἐξαίφνης κτύπημα ἡκούσθη εἰς τὴν θύραν του. Τί νὰ
ἦτο ἡρᾶ γέ; Προσῆλθε τὴν ἀκοήν του. Τὸ κτύπημα
ἐπανελήθη καὶ πάλιν, δυνατώτερον τώρα. Ὁ Μαρτινιανὸς
ἤλθε πρὸς τὴν θύραν. — Ποῖος εἶνε; ἥρωτησεν. Ἡ γυνὴ
ἤρχισε νὰ τὸν παρακαλῇ καὶ νὰ τὸν ἐξορκίσῃ ἐξωθεν λέ-
γουσα, ὅτι πτωχὴ ὁδοιπόρος ἦτο, ὅτι τὴν κατέφθασεν ἡ
νύξ καὶ τὴν κατέλαβεν ἡ θύελλα, ὅτι περισσύτερον ἀπὸ
τὰς βροντὰς τὴν ἀπῆλπισαν οἱ βρυχηθμοὶ καὶ οἱ ὠρυγμοὶ
τῶν θηρίων, καὶ ὅτι, ἰδοῦσα τὸ κελλίον του καὶ γνωρί-
ζουσα ἐκ φήμης τὴν φιλανθρωπίαν του, προσῆλθε ζητοῦσα
καταφύγιον εἰς τὴν στέγην του διὰ τὴν νύκτα μόνον καὶ
τὴν, ἔτοιμος ν' ἀναχωρήσῃ μὲ τὰ πρῶτα χαράγματα εὐ-
λογοῦσα αὐτὸν διὰ παντός ὡς σωτήρᾳ τῆς.

Ὁ Μαρτινιανὸς ἐλυπήθη. Ἡ διήγησις καὶ ἡ θρηνηθὴς
καὶ πεφοβισμένη τῆς γυναικὸς φωνὴ τοῦ ἐπροξένησε βαθύ-
τατον οἶκτον. Ἀλλὰ καὶ ἀστραπηδὸν διέδραμον τὸν νοῦν
του πολλοὶ φόβοι. Μήπως ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο πειρασμὸς τις
ἐρχόμενος νὰ ταράξῃ τὴν ποθητὴν του ἡσυχίαν;

Τότε βροντὴ ἰσχυρά, παρατεταμένη, ἀντήχησεν, ὡς νὰ
ἤρχιζεν ἀνατροπὴ τοῦ κόσμου. Ἡ γυνὴ ἀνεβόησεν ἐξωθεν,
ὁ δὲ Μαρτινιανός, ἀφοῦ ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ
ἐπεκαλίσθη τὴν θείαν βοήθειαν, ἤνοιξε τὴν θύραν. Καλῶς
ἐνδοὶ ὅτι ὁ δισταγμὸς δὲν ἐπετρέπετο, ὅτι ἄρνησις καταφυ-
γῆς εἰς τὴν γυναῖκα ἐκείνην μέσα εἰς τοιαύτην ὥραν καὶ
τόσην ἀναστάτῳσιν τῆς κτίσεως θὰ ἦτο ὡς νὰ τὴν ἐστελ-
λεν εἰς τὸν ἀπελπισμὸν καὶ τὸν θάνατον. Ποῦ δὲ τότε ἡ
σωτηρία τῆς ψυχῆς του;

Ἐκείνη δέ, μόλις εἰσῆλθεν, ἤρχισε νὰ τὸν εὐχαριστῇ
καὶ νὰ παριστάνῃ μὲ τὰ ζωηρότερα χρώματα τὸ ὅτι
ὑπέφερε διερχομένη τὰ ἐρημικὰ ἐκεῖνα μέρη ἐν μέσῳ τῆς

σκοτίας καὶ θυέλλης. Ἐπρόσπαθει δὲ νὰ ἐξαπατήσῃ τὴν
δαίμονα καὶ νὰ μὴ κινήσῃ καμμίαν ὑποψίαν του. Καὶ πρὸς
τοῦτο τὴν μὲν φωνὴν τῆς ἔκαμινεν ὡς γυναικὸς ταλαιπα-
ρημένης, εἰς τὴν ὅποιαν ὅλα ἐτραχύνθησαν καὶ ἐμαρτύρη-
σαν καὶ ἔσθυσαν, τὸ δὲ πρόσωπόν τῆς ἀπέκρυπτε κατὰ
ἀπὸ τὴν μεγάλην μαύρην μανθίλαν τῆς, καὶ συνέτελλε
τὸ σῶμά τῆς, ζητοῦσα νὰ τὸ παραστήσῃ ὅσον περισσύτερον
ἡδύνατο καταβεβλημένον καὶ ἀκομψόν.

Ὁ Μαρτινιανὸς ἀπέφυγε τὰς πολλὰς συνομιλίας. Ἀφοῦ
ὑπέδειξεν εἰς τὴν γυναῖκα νὰ καθίσῃ, ἠτοίμασε δι' αὐτὴν
θερμαντικὸν τι ποτόν, τῇ προσέφερε καὶ ἄρτον, ἔπειτα, ὁ-
μοίως αὐτὸς, τῇ ὁμίλησεν ὀλίγα περὶ τῆς ζωῆς τῆς παρού-
σης, ὅτι ταξιδίδιον εἶνε βλῆ καὶ ὁδοιπορία, ἔχουσα καὶ
αὐτὴ τὰς στυγνὰς ἐρημίας τῆς, τὰ σωματοκτόνα καὶ ἐπὶ
πλέον ψυχοθόρα θηρία τῆς, τοὺς ζόφους τοῦ πνεύματος καὶ
τὰς τρομερωτάτας θυέλλας τῆς καρδίας. Ποῦ δὲ νὰ κατα-
φύγῃ καὶ πῶς νὰ σωθῇ οἱ ταλαιπώροι ἄνθρωποι;
Ἡ πίστις, ἡ προσευχή, ἡ μελέτη, ἡ νηστεία, ἡ θεία εὐ-
χαριστία, ἡ αὐταπαρνήσις, ἰδοὺ τὰ δίκτυα μὲ τὰ ὅποια
Χριστὸς σφίξει τοὺς κινδυνεύοντας καὶ τοὺς τοποθετεῖ εἰς
λιμένας ἀσφαλείας.

Ἡ γυνὴ ἤκουε, σκεπτομένη πάντοτε καὶ συνεσταλμένη
κάτωθι ὅμως τοῦ καλύμματος τῆς παρτήρει τὸν Μαρτι-
νιανόν. Ἡ ἀσκησις τὸν εἶχεν ἰσχνύνει, ἡ ἀπεριποίητος ἐν-
δυμᾶσις του τὸν παρουσίαν ἀκομψόν, διέκρινεν ὅμως,
ὅτι ἦτο ἀνὴρ ἀκόμη καὶ ὅτι ἡ μορφή του παρουσίαζεν ἐν
ἀπὸ τοῦ εὐγενεστέρου τύπου, τόσον, ὥστε μικρὰ περι-
ποίησις θὰ τὸν ἐδείκνυε καὶ κομψὸν καὶ θελκτικὸν ἄνδρα.
Τότε ἀπέσπυρεν ὀλίγον τῆς κεφαλῆς τῆς τὸ κάλυμμα καὶ
ἐδείξεν ἀμυδρῶς τὴν ὄψιν τῆς, σπεύσασα ὅμως νὰ τὴν
σκεπάσῃ καὶ πάλιν. Συγχρόνως δὲ ἔδωκε καὶ εἰς τὴν φωνὴν
τῆς ἓνα ἀπὸ τοὺς γλυκυτέρους τῆς τόνους. Τὸν Μαρτινια-
νὸν δὲν διέφυγεν οὔτε τὸ ἐν οὔτε τὸ ἄλλο. Βοήθει, Κύριε!
Διὰ πρῶτην φορὰν εἰς τὸν βίον του τῇ συνέβαινε νὰ εὐ-
ρεθῇ μόνος μὲ μίαν γυναῖκα, καὶ εἰς τοιαύτην ὥραν καὶ το-
σην θέσιν. Ἦσαν μέσα εἰς τὸ κελλίον, τριγύρω τοὺς ἔξω-
θεν ἡ ἐρημία, καὶ ἡδὴ ἔξω ἡκούετο παφλαζούσα ἡ βροχή.

Ὁ Μαρτινιανὸς εἶπεν εἰς τὴν γυναῖκα, ὅτι αὐτὴ θὰ
ἐκοιμάτο εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μέρος τοῦ ἐρημητηρίου του
ἐδῶ, ὅπου τώρα ἦσαν. Τῆς νύχθηθι λοιπὸν τὴν θέαν σκέ-
πην καὶ εὐλογίαν, καὶ ὁ ἴδιος ἀπεσύρθη εἰς τὸ ἐσώτερον
εἶδος σπηλαίου, τὸ ὅποιον εἶχεν ὑπάρξει ἡ ἀρχικὴ του κα-
ταφυγή. Ἐκλείσε δὲ καλῶς τὴν χωρίζουσαν τὰ δύο δια-
μερίσματα θύραν.

Μετὰ τοῦτο ὁ οὐλὸς ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα καὶ ἤρχισε
τὴν δέησιν του. Μακρὰν δέησιν, διάθερμον, ἐγκάρδιον, τὴν
ὅποιαν ἔβρεχε μὲ τὰ δάκρυά του καὶ ἐνίσχυε μὲ τοὺς στε-
ναγμοῦς του. Παρεκάλει δι' ὅλον τὸν κόσμον ὁ Μαρτινια-
νός· διὰ τοὺς ἐν θαλάσῃ, τοὺς ἐν τῇ γῇ, τοὺς ἐν ἐδοιπ-
ρίᾳ, τοὺς ὑγιεῖς, τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς ἀμαρτωλοὺς, τοὺς
ἀδυνάτους· παρεκάλει καὶ διὰ τὴν γυναῖκα, τὴν ὅποιαν
ἐστέγαζε τὸ ἡσυχαστήριόν του, νὰ εἶνε ἡ νὰ ἔλθῃ μετ'
αὐτῆς ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ πρὸ πάντων καθικέτι

διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Φεῦ! πόσον ἡ ἀσάλευτος ἀγιότης
καταπῆ δύσκολος εἰς τὴν ἀνθρωπίνην σάρκα καὶ πόσον
εἶνε ἀνόητος ὁ πιστεύων, ὅτι μακρὰ ἀσκήσεις καὶ ἀγρυ-
πνίαι καὶ προσευχαὶ διαρκεῖς τὸν κατέστησαν ἱκανὸν νὰ
καταφρονῇ τὰς παγίδας τοῦ πειρασμοῦ! Ἰδοὺ αὐτὸς τώρα
ἐντὸς τῶν τοίχων τοῦ ἐρημητηρίου τούτου, ὑπὸ τὴν ἀσφαλῆ
του στέγην, προφυλαγμένος ἀπὸ τὴν βροχὴν καὶ τὸν ἀνε-
μον, ἀπὸ τὰ θηρία καὶ τὰ φύχη, καὶ ὅμως κινδυνεύων
ἀσυγκρίτως χειρότερα, παρὰ ἐὰν εἰσέβαλλον εἰς τὸ κε-
λλίον του ὅλα τοῦ δρυμοῦ τὰ θηρία καὶ τῆς ἀβύσσου τὰ
τέρατα. Ματαίως ἀπὸ τὴν γυναῖκα ἐκείνην τὸν ἐχώριζον
τοίχος καὶ θύρα. Ἡ στιγμή, κατὰ τὴν ὅποιαν ἐδείξεν
ὀλίγον τὸ πρόσωπόν τῆς καὶ ἐλάλησεν ὡς γυνὴ—ἀηδὼν,
εἶχεν ὑποστῇ διαιωνίσιν τινα πρὸ τῶν ὁμμάτων καὶ εἰς
τὰς ἀκὰς του καὶ ἐπέφραζε τὴν ψυχὴν του. Καὶ ἐξηκο-
λοῦθι ὁ Μαρτινιανὸς τὴν προσευχὴν του, ζητῶν τὸ τέλος
τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν στερέωσιν τῆς καρδίας του. Εἰς τὸ τέλος
ῥεσάνθη τὸν ἑαυτὸν του ἡσυχὴ καὶ κατηνυασμένον. Κοι-
ραμένος δὲ πλέον, ἀπεκοιμήθη.

Ἄλλ' ἡ πονηρὰ γυνὴ ἐμνηχαντο ἐναντίον του. Ἐξ-
σημμένον εἰς τὰς ψυχολογικὰς κυμάνσεις βλέμμα τῆς
διέκρινε τὴν ταραχὴν τοῦ ἀσκητοῦ. Ἐπειτα δὲ, θέσασα τὴν
ἀκοήν τῆς εἰς τὴν κλεισθεῖσαν θύραν τοῦ σπηλαίου, ἤκουεν,
ὅτε πλέον καὶ βρονταὶ καὶ βροχή εἶχον καταπαύσει, ἤκουε
τοὺς στεναγμοὺς τοῦ Μαρτινιανοῦ καὶ τοὺς φλογεροὺς ψι-
θούρους τῶν προσευχῶν του. Ταῦτα ἤρκεσαν νὰ τὴν χαρο-
ποιήσουν σατανικῶς. Ὁ ἅγιος λοιπὸν δὲν ἦτο ἄτρωτος καὶ
μία ὥρα γυνὴ ἡδύνατο νὰ σύρῃ ὀπίσω τῆς νικημένην τὴν
ἀρετὴν του.

Κατὰ τὰ χαράγματα ὁ Μαρτινιανὸς ἐσηκώθη. Ἐκασμε
καὶ πάλιν τὴν προσευχὴν του, ἐδεήθη καὶ καθικέτευσε διὰ
τῆς ἰδικῆς του καρδίας τὴν ἀσφάλειαν, διὰ τὴν ψυχικὴν
εἰρήνην καὶ κατενόδωσιν τῆς ζήτησός του. Ἐπειτα ἠκρασθη.
Ἡ γυνὴ ἐκινεῖτο. Ἦκούετο κράτος βηματῶν καὶ φορεμά-
των θοῶν. Ἐφώνησε καὶ τὴν ἠρώτησε. Τῷ ἀπήντησεν, ὅτι
ἦτο ἄνθρωπος ν' ἀναχωρήσῃ καὶ τὸν παρεκάλει νὰ ἐξέλθῃ,
διὰ νὰ τῇ δώσῃ τὴν εὐλογίαν του.

Ὁ οὐλὸς ἤνοιξε. Δόξα τῷ Θεῷ! Ἡ ἡμέρα, ὁμοῦ μὲ τὸ
φῶς τοῦ σώματος, φέρει καὶ περισσύτεραν δύναμιν εἰς τὴν
ψυχὴν. Ὁ πειρασμὸς παρήλθε.

Πλὴν δὲν εἶχεν ἀκόμη διασκελίσαι τὴν θύραν καὶ ἀπέ-
μεινεν ἐμβρόντητος. Ποῖα λοιπὸν ἦτο ἡ ἄλλη αὕτη γυνή, ἡ
τόσον θελκτικὴ καὶ νέα, τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς καλλονῆς,
τῆς πολυτελείας καὶ τῆς κομψότητος; Κατ' ἀρχὰς τὸν
κατέλαβεν ὀργή. Ποῦ ἦτο λοιπὸν ἡ γυνὴ ἡ ἄλλη; Τοῦ
εἶχον παῖζει καμμίαν συμπαιγνίαν; Ἡ μήπως ἡ γυνὴ
αὕτη ἦτο δαίμων τις, ὁ ὅποιος ἤλθε χθὲς τὴν νύκτα ὑπὸ
τὰ ράκη πτωχῆς γυναικὸς καὶ τώρα ἐμφανίζεται μὲ τὸ
ἐξωτικὸν αὐτὸ κάλλος, μὲ τὸν πολυτελεῖ καὶ φιλάρεσκον
αὐτὸν καλλωπισμὸν; Ἠθέλησε νὰ κλείσῃ τὴν θύραν, ἀλλὰ
δὲν ἡδύνατο. Τὴν ῥεσάνετο παραλυμένη τὴν χεῖρά του.

Ἡ γυνὴ ἐμειδίασεν. Εἰς τὴν στέσιν ἐκείνην τοῦ ἀσκη-
τοῦ ἔβλεπε τὴν ἐνθαρρυντικὴν ἀρχὴν βεβαίως κατακτείνουσαν

καὶ ἀσφαλτοῦς θριάμβου. Ἐβλεπε τὸν καλόγηρον ἔρμαιον
βαθείας φρίκης ἀναμειγμένης μὲ ἀκαταμάχητον μαγγα-
νείαν, τὴν ὅποιαν ἐξαπέλυεν ἐναντίον του, καὶ μὲ τὴν
ἵπποισιν τὸν περιέλειον καὶ τὸν ἐπότηζον τὰ μαγικά θείλ-
γητρά τῆς.

Τὸν ἐπλησίασε λοιπὸν, διὰ νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ, καὶ τῷ
ἔπεινε τὴν χεῖρα. Ἐκεῖνος τὴν εἶδεν· ἀλλὰ καὶ ἀπέσπυρε τὴν
ἰδικήν του. Καὶ ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν του τὴν χλόην τὴν
δροσερὰν καὶ ὠραίαν, ὑπὸ τὴν ὅποιαν ὁ ὄφις ἐνεδρεῖται τὰ
θύματά του.

Φεῦ! εἶθε νὰ ἦτο τόσον μόνον. Πλὴν ἡ γυνὴ ἐκείνη δὲν
ἦτο ἄψυχος χλόη. Εἶχον ἔλθει βεβαίως καὶ ἄλλαι γυναῖ-
κες εἰς τὸ ἀσκητήριόν του, ἐν συνοδείᾳ πάντοτε, φέρουσαι
μαζὶ τὸν τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν συντριβὴν. Καὶ εἰς τὴν
νεαράν του ἡλικίαν, ὅτε ἔζη εἰς τὰς πόλεις, εἶχεν ἀντι-
κρύσει ὠραίας κόρας, αἱ ὅποιαι ἐλαμπαν ἀπὸ τὴν νεότητά
καὶ τὴν ἀνθησίαν· ἀλλὰ τόσην ὠραιότητα, τοιαύτην λάμψιν
καὶ δρόσον καὶ χάριν δὲν εἶχεν ἴδει ποτέ. Ὁ Μαρτινιανὸς
ἐστέναιζε καὶ ἐκλείσε τοὺς ὀφθαλμούς, ἐκινδύνευσε δὲ νὰ
πέσῃ. Τότε ἡ πολυμήχανος γυνὴ ἄρμισε διὰ νὰ τὸν στη-
ρίξῃ καὶ τὸν ἔσπυρε ἔξω καὶ τὸν ἐτοποθέτησεν εἰς ἓν κά-
θισμα, ἔφερε δὲ ὕδωρ, μὲ τὸ ὅποιον ἔβρεξε τὴν κεφαλὴν
του.

Ὁ οὐλὸς, ἀφοῦ συνῆλθε, τὴν προσέβλεψε μετὰ θλίψεως.
— Εἶσαι σὺ, ἡ ὅποια μοῦ ἐξήτησες χθὲς τὸ καταφύγιον;
τὴν ἠρώτησεν.

Ἐκείνη ἀπήντησε καταφατικῶς, τῷ εἰδείζε δὲ τὸν σάκ-
κον ὅπου εἶχεν ἐναποθέσει τὰ χροσινὰ τῆς φορέματα.

Τότε τῇ εἶπε:

— Ἡμῖν τόσον καλὰ ἐδῶ! Διὰ τὴν ἡλθε φέρουσα τὸν
θάνατον εἰς τὴν ψυχὴν μου; Τί κακὸν σοῦ ἔκαμε διὰ νὰ
μεταχειρισθῇς ἐναντίον μου αὐτὴν τὴν ἀπάτην; Φύγε, σὲ
παρακαλῶ. Τί ἐζήλευσες ἀπὸ ἓνα κτηρὸν ἀσκητὴν, μᾶλλον
ὅσῳ παρὰ σάρκα; Καὶ τί θὰ κερδίσῃς, ἐὰν ἤθελες δυνηθῇ
νὰ τὸν κολάσῃς;

Ἡ γυνὴ ἐστάθη ἀντικρὺ του. Ὁ καλόγηρος δὲν ἦτο βέ-
βαια ὑποκρίτης. Ἠσθάνετο ὅτι ἡ πίστις του ἦτο εἰλικρι-
νὴς καὶ ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐντιμος· ἀλλ' ὁ
πειρασμὸς τοῦ νὰ τὸν ἀποπλανήσῃ ἀγκώθη εἰς τὴν ψυχὴν
τῆς μεγαλήτερας.

Ἡ ἀπόπειρα τοῦ νὰ τῇ ἀντισταθῇ ἦτο ἡδὴ ἐνοχλητικὴ
ταπεινώσις διὰ τὴν φιλαρέσκειάν τῆς. Καὶ ὠρκεσθῇ νὰ
ἀναδείξῃ τὸ κάλλος τῆς ἰσχυρότερον τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς
ἀρετῆς του.

Ἀλλ' ὁ Μαρτινιανὸς δὲν τὴν ἔβλεπεν. Αἰσθανόμενος τῆς
καλλονῆς τῆς τὴν δύναμιν, ἐσκέφθη ν' ἀμυνθῇ κλείων τοὺς
ὀφθαλμούς του.

Ἡ ἀντίληψις αὕτη ἐφλόγισεν ἐπὶ πλέον τὴν πολιορκή-
τριάν του. Ἠρχισε λοιπὸν ἄλλην μέθοδον σαγήνης.

— Ἀπατάσαι τῷ εἶπεν. Ἠλθα ἐδῶ, διότι σὲ ἀγαπῶ
καὶ θέλω νὰ σὲ σώσω.

Ὁ Μαρτινιανὸς ἐκλείσε δυνατώτερα τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ἐκείνη τὸ ἀντελήφθη, καὶ τὸ πολυμήχανον πνεῦμά της ἐσκέυε νὰ ἐπωφεληθῇ.

— Ποῖον σκοπὸν ἔχει ὁ τωρινὸς βίος σου; ἐξηκολούθησε μὲ τὴν γλυκυτάτην φωνήν της. Εἶσαι ἐναντίος τοῦ Θεοῦ, διότι εἶσαι ἐναντίος πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὴν Γραφήν. Θέλεις νὰ σοῦ τὸ ἀποδείξω; Ἄκουσε, Μαρτινιανέ. Ἀπὸ πότε ἀσκητεύεις; Ἐκ νεότητός σου. Καὶ ὅμως ἡ ἀσκησίς σου εἶνε μίᾳ κομπολόγι. Ἦ δὲν τὸ παραδέχῃ; Ἦρκεσε μόνῃ ἡ ὄψις μιᾶς ὥραιας γυναικός, διὰ νὰ κρημίσῃ ὅλον τὸ φρούριον τῆς ἀρετῆς σου. Διότι ἐννόησέ το καλῶς. Ὁ πειρασμὸς σὲ ἔχει ἥδη κυριεύσει. Τί σημαίνει, ἂν δὲν παρέρωκας τὸ σῶμά σου; Τὸ πνεῦμά σου εἶνε μολυσμένον. Ματαίως κλείεις τοὺς ὀφθαλμούς σου ἀπέναντί μου, Μαρτινιανέ. Τὸ ἐξέουρας καλῶς, ἐτι δὲν δύνασαι νὰ μὲ ἀποκρούσῃς. Ἐχω εἰσελθεῖ ἐντὸς τῆς ψυχῆς σου. Καὶ δὲν εἶμαι ἐγὼ, ἡ ὁποία εἰσῆλθεν. Εἶσαι σύ, ὁ ὁποῖος μὲ εἰσῆγαγες. Ἦ καὶ σὺ ὄχι. Ὁ Θεός.

Ὁ Μαρτινιανὸς δὲν ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς του διόλου, διεμαρτυρήθη ὅμως.

— Μὴ βλασφημῇς, ἀνεφώνησεν. Ὁ Θεὸς δὲν ἀναμνύεται εἰς τὰ ἔργα τοῦ πονηροῦ.

Ἦ γυνὴ τῷ ἀπήντησεν.

— Ἐδὼ ἀκριβῶς εἶνε ἡ πλάνη σου, Μαρτινιανέ. Ἐὰν σοῦ ἔφεραν πλούτη ἀμέτρητα, οὔτε θὰ ἐγύριζες νὰ τὰ κυττάξῃς. Διὰ τί; Διότι ἡ φιλοχρηματία δὲν εἶνε ἀπὸ τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀπὸ τὴν διαστροφήν της. Ἐγὼ ὅμως εἶμαι ἐλόκληρος μέσα εἰς τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν σου, ὅσον καὶ ἂν τὰς κρατῇς κλειστάς, καὶ ἀκόμη περισσύτερον, ἀνάπτω τὴν στιγμήν ταύτην τὴν καρδίαν καὶ τοὺς πόθους σου. Διὰ τί; Διότι ὁ Θεὸς μ' ἐπλάσε διὰ σέ. «Ὁὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον». Πρόσεξε, Μαρτινιανέ. Τί θέλεις τάχα νὰ λάμῃς; Ἰδοὺ τόσοι Πατριάρχαι καὶ προφῆται τῆς Γραφῆς. Δὲν εἶχον ὅλοι τῶν γυναικῶν; Καὶ τόσοι ἄγιοι ἄνδρες, μάρτυρες τῆς πίστεως, δὲν εἶχον γνωρίσει γάμον; Ἦ τωρινὴ ταραχὴ σου δὲν δύναται νὰ σὲ ὀδηγήσῃ πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἦ φλόξ τῆς καρδίας σου ἐς ἀνταποκριθῇ ἐλευθέρως πρὸς τὴν ἰδικήν μου.

Ὁ Μαρτινιανὸς ἠγέρθη, ἀλλὰ χωρὶς ν' ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς του, ἔκλεισε μόνον καὶ τὰ ὦτά του μὲ τὰς δύο του χεῖρας καὶ ὡς τυφλὸς καὶ κωφὸς ἐβόδιζε πρὸς τὴν ἔξω θύραν, διὰ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ καλλίον του.

Ἦ γυνὴ τότε ἐπῆγε πλησίον του. Τοῦ ἔλαβε τὰς χεῖρας, τὰς κατεβίβασε μὲ δύναμιν, καὶ μὲ κάποιον ἀληθινὸν πάθος τὴν φορὰν ταύτην τοῦ εἶπε· «Μαρτινιανέ, εἶνε ψευδὴς ἀρετὴ ἐκείνη, ἡ ὁποία ζητεῖ τὴν ὑπαρξίν της εἰς τὸ βασίλειον τοῦ σκότους· κάμει τὴν ἀπόφασίν σου, ἀλλ' ὡς ἀνὴρ μὲ ἀνοικτούς ὀφθαλμούς καὶ ἀνοικτὰ ὦτα».

Ὁ Μαρτινιανὸς ἤνοιξε τὰ ὦματά του.

— Ἀλλὰ τί θέλεις ἀπὸ ἐμέ; τὴν ἠρώτησε. Πλούτη; μόνον τὸ φέρεμα αὐτὸ ἔχω. Ἦδονάς; δὲν εἶμαι παρὰ ἐρείπιον σαρκός. Ἀφοῦ θέλεις τὴν ἀμαρτίαν, ζήτησε ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δύναται νὰ σοὶ ἀνταποκριθῶν. Ἰδοὺ αἱ ἀγκάλαι τοῦ κόσμου· τί ἤλθες νὰ κάμῃς εἰς τὰς ἰδικὰς μου;

Ἦ γυνὴ τότε τῷ ἀπήντησεν, ἐτι ὁ κόσμος τὴν ἔχει γεμίσει ἀηδίας· ἐτι ἐκεῖ ὅλα τὰ αἰσθήματα ἐνοθεύθησαν· ἐτι μόνον τὴν σάρκα ζητοῦν, ἀλλὰ εἶνε ἀνίκανοι νὰ ἐννοήσουν τὴν ψυχὴν· ἐτι αὐτὴ εἶχε μυρίους δασμῶτας της, ἀλλὰ τοὺς ἐβδελύχθη ὅλους· ἐτι καὶ αὐτὴ ἐκτιμᾷ καὶ ζητεῖ τὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ τὴν θέλει πλήρη καὶ συνδεδεμένη μὲ τὸ λεπτὸν καὶ ἱερὸν αἶσθημα τῆς οἰκογενειακῆς στοργῆς· ἐτι ἡ καρδία της ἐπόθησεν ἄνδρα παρθένον, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ ἐφθείρῃ τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὰς ἡδονάς, ψυχὴν, ἡ ὁποία δὲν ὑπέστη καμμίαν ἐξάντλησιν εἰς τὰ τέλματα τῆς ἀσωτείας· ἐτι τὸν ζητεῖ ὄχι πλέον ὡς ἐραστὴν της, ἀλλ' ὡς σύζυγον της. Καὶ ἐπειτα ἤρχισε νὰ τοῦ ζωγραφίσῃ μὲ πολλὴν ποιήσιν τὴν μεταβολήν, ἡ ὁποία τοιουτοτρόπως ἤθελεν ἐπέλθῃ εἰς τὸν βίον τοῦ πλησίον αὐτῆς, τῆς ὁποίας βλέμμα καὶ μεϊδίωμα καὶ ἀγάπη ἤθελον εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἰδικὰ του.

Ὁ ἀσκητὴς διὰ πρώτην τότε φορὰν τὴν ἠτένισεν ἄνευ φόβου πλέον, μὲ προσήκειαν σχεδὸν καὶ πόθον. Ἦτο ἀδύνατον πράγματι νὰ ὑπάρξῃ ὠραιότερον κάλλος, καὶ ἡ κάτοχός του, ἐννοήσασα ἐτι ἡ κρίσιμος στιγμή ἐπλησίαζεν, ἔδωκεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, τὰ χεῖλη, τὴν στάσιν της ὅλην αὐτῶν τὴν ἀπορροφητικὴν καὶ κατακτητικὴν δύναμιν, ἀναπετάσασα—ὅπως λέγει ὁ Χρυσόστομος διὰ τὴν σύζυγον τοῦ Πετεροῦ, ὅταν ἀπέκλειε καὶ ἐβίαζε τὸν Ἰωσήφ—πανταχόθεν ὅλα τῆς ἡδονῆς τὰ πεπερά.

Ὁ Μαρτινιανὸς κατεβίβασε τὰ ὄπλα. Ἦ μάγισσα πλησιεστέρᾳ του ἦδη, τὸν εἴλκυεν αἰχμάλωτόν της⁽¹⁾. Ἀλλὰ, ἐνῷ ἡ πνοὴ καὶ ἡ προσέγγισις της τὸν ἐπυράκτωνε καὶ τὸν ἐμέθυε, πρὶν ἢ προχωρήσῃ εἰς ὀριστικὴν παραδόσιν, ἔσχε τὴν δύναμιν νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, διὰ νὰ ἐξέλθῃ. Ἦ γυνὴ ἠθέλησε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ. Ἀλλ' αὐτὸς τῇ εἶπεν, ἐτι ἦτο ἀνάγκη νὰ ἴδῃ ἀπὸ πλησίον ὕψωμα μήπως ἤρχετο κανεὶς. Καὶ τὸν ἀφῆκεν.

Ἀφοῦ ἐξῆλθεν, ἡ δροσερὰ τῆς πρωῒας πνοὴ τοῦ ἔφερε κατευθυνσμένον εἰς τὴν πυρέσσουσαν σάρκα καὶ τὴν ταραγμένην ψυχὴν του. Μεμακρυσμένος δὲ ἀπὸ τὴν ὀλεθρίαν καὶ μαγνητιστικὴν ἐπιρροὴν τῆς Σειρήνος, ἀνέλαβε περισσύτερον κράτος ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἰδοὺ ἐκεῖ πέραν ἐκείνη ἡ ὁδός. Τὴν εἶχε διαβῇ τὸ πρῶτον ἐρχόμενος εἰς τὸ ἡσυχαστήριον τοῦτο, ἐτι ἦτο 18 μάλιστα ἔτων. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὰ ἑμπρός, νὰ στραφῇ πρὸς τὰ ὀπίσω; Ἀντὶ ν' ἀναβῇ εἰς μεγαλῆτερον ὕψος, νὰ χαθῇ εἰς τὰ βάθη τοῦ σαρκικοῦ τέλματος; Ἦ συνειδητὸς του ἀνέφριξε καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ὀλόλυξεν.

— Εὐγε, Μαρτιανέ, ἔλεγε πρὸς τὸν ἑαυτὸν του. Ὡραία ἠθέλησες νὰ τελειώσῃς τὸ σταδίόν σου. Ἦθέλησες νὰ προσδώσῃς τὸν Χριστὸν λαμβάνων ὡς ἀντάλλαγμα μίαν σάρκα, τῆς ὁποίας ἡ αὖριον θέλει εἶναι ἡ ρυτίς, καὶ ἡ μεθαύριον ἡ σποδὸς καὶ ὁ σκόληξ. Σὲ ἐδελέασε τὸ βραχὺ μέλι, καὶ ὡς

(1) Ἦ διήγησις εἰς τινὰς συναξαριστάς εὐρίσκεται μὲ περισσύτεραν τολμηρίαν, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς πρέπειν ἐκρίναμεν ν' ἀποφύγωμεν.

τὴν πεταλούδαν σὲ εἴλκυεν ἡ λάμψις, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εὕρῃς τὸν θάνατον. Τόσοι κόποι, διὰ νὰ καταστήσῃς εἰς μίαν ἡθικὴν αὐτοκτονίαν. Αὐτὸ ἦτο λοιπὸν τὸ ὅλον! Ἀλλοιμονόν σου, πτωχὲ Μαρτινιανέ!

Ἦ βραδύτης τῆς ἐπιστροφῆς του ἐγέννησεν ἀνησυχίαν εἰς τὴν νεαρὰν γυναῖκα. Ἐξῆλθε λοιπὸν εἰς ζήτησιν τοῦ ἐξημένη καὶ καταπόρφυρος μὲ τὸ δέλεαρ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐξασκεῖ τὸ κάλλος, ὅταν ἐκφράξῃ τοὺς πόθους του καθαρῶς.

Ὁ Μαρτινιανὸς εἶδεν ἐτι ἡ κλεισμένη ἄδυσσος τοῦ ἡνοίγετο καὶ πάλιν· ἐτι ἡ πυρκαϊὰ ἔτρεχε κατόπιν του ἀποφασισμένη νὰ τὸν καταπῇ. Ἦθελε νὰ φύγῃ, καὶ ἔμεινε καθηλωμένος.

Ἐξαίφνης ἐκινήθη ταχέως. Εἰς τὴν ἡθικὴν σκοτίαν, ἥτις ἐκινδύνευε νὰ τὸν συγκλείσῃ, διέκρινε μίαν ἀκτίνα. Πλησίον του, ἔξω τῆς κατοικίας του, ἦτο εὐρύχωρος καὶ βαθεῖα ὁπή, γεμάτη ἀπὸ φρύγανα. Ἦ ἐσώναζε λοιπὸν καὶ κατόπιν εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκα· ἀκολοῦθε με· πηγαίνομεν εἰς τὸ καλλίον». Ἐσπευσε δὲ αὐτός.

Μόλις εἰσῆλθεν, ἔλαβε πῦρ ἀπὸ τὸ κανδήλιόν του καὶ τὸ ἔθεσεν εἰς τὰ φρύγανα. Ἦ γυνὴ ἐξεπλόγη. «Τί κάμνεις ἐδῶ;» τοῦ εἶπεν.

Ἐκείνος ἀπήντησε· «Θέλεις ἰδεῖ».

Τὰ φρύγανα ἤναψαν ἐν τάχει. Μεγάλῃ φλόξ ἀνέβη ἀπὸ τὸν σωρὸν τῶν. Ἀστραπηδὸν δὲ ὁ Μαρτινιανὸς ἔπεσεν εἰς τὴν φλόγα.

Εἰς τὸ θέαμα ἡ γυνὴ ἀφῆκε μεγάλῃν κραυγὴν, καὶ ὤρμησε νὰ τὸν σύρῃ ἀπὸ τὸν θάνατον. Ἦκυσε δὲ ἀρκατὰ τὰς χεῖράς της, ἐνῷ ὁ ἀσκητὴς ἔφερε πολλὰ καὶ δεινὰ ἐγκαύματα καὶ εἰς τοὺς πόδας καὶ εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν.

— Τί λοιπὸν ἔκαμες; τὸν ἠρώτησεν ἀλλόφρων καὶ ἐκστατικὴ ἡ γυνὴ. Καὶ συγχρόνως εἰς τὸ πρόσωπόν της ἐφαίνετο ὁ πόνος τῶν ἐγκαυμάτων τῶν χειρῶν της.

— Ὑποφέρεις πολὺ; τὴν ἠρώτησεν ὁ ἀσκητὴς.

— Ναί, ἀπήντησεν ἐκείνη. Καὶ ἐμάρφζε κυττάζουσα τὰς λευκάς καὶ κομψὰς χεῖράς της, ἀγνωρίστους τώρα ἀπὸ τὸ μαύρισμα τῶν φλογῶν.

— Αἱ λοιπὸν! τῇ εἶπεν ὁ Μαρτινιανὸς. Δὲν ὑποφέρωμιν τὴν φλόγα· πῶς θὰ ὑποφέρωμεν τὸ πῦρ τῆς κολλάσεως;

Ἦ σκέψις αὕτη ἥλλαξε τὸν ροβὴν τῶν σκέψεων καὶ τῶν αἰσθημάτων τῆς γυναίκας. Ὁ ὅποιος παρέστη ἐνώπιόν της ὡσεὶ καταυγαζόμενος ὑπὸ οὐρανίου αἴγλης. Ἐν τῇ διαφθορῇ της ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ πνεύματός της ἀνέβλεψε διὰ πρώτην φορὰν. Ἦ νίκη τοῦ Μαρτινιανοῦ ἡχημαλώτισε τὴν ψυχὴν της. Καὶ τότε εἶδε τὸν βόρβορον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐσῦρετο, τὸ βάραθρον, εἰς τὸ ὁποῖον τὴν ἔφερον τὰ βήματά της, τῇ ἐπροξένησε δὲ συναίσθησιν αἰσχύος καὶ φρίκης ἡ ἡθικὴ της ἀσχημία. Φεῦ! ἡ ψυχὴ της ἦτο ἐλεεινότερα ἀπὸ τὰς καυμένους χεῖράς της. Τί ὀφείλε νὰ πράξῃ;

Οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐπνίγησαν εἰς τὰ δάκρυα.

Εἰς τὴν ψυχικὴν ἐκείνην καταστάσιν της ὁ Μαρτινιανὸς τῇ ἀπηύθυνε λόγους παρηγορίας καὶ φωτισμοῦ. Ἦλθεν

ἐκείνη νὰ τὸν ἀπολέσῃ καὶ ὁ Θεὸς ἠδύοκησεν, ὥστε νὰ σωθῇ διὰ τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον παρ' ὀλίγον νὰ καθίστα ὁμῶς της.

Ἦ ἀμαρτωλὴ γυνὴ μετενόησε. Καὶ λαβοῦσα τὸν παλαιωμένον σάκκον, τὸν ὁποῖον εἶχε φέρει μαζί της, ἀνέσυρε καὶ ἐφόρεσε τὰ πτωχικὰ φορέματα, μὲ τὰ ὁποῖα καὶ χθὲς παρουσιάσθη ἐνδεδυμένη, ἐπειτα ἤναψεν ἔξω πυρὰν καὶ εἰς αὐτὴν κατέκαυσε τὴν πολυτελεῖ καὶ φιλόκοσμον ἐνδυμασίαν της, δώσασα συγχρόνως τέλος εἰς τὸ σαρκικὸν παρελθὸν της, διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς νέαν πνευματικὴν ζωὴν.

Μετὰ τινὰ καιρὸν γυνὴ πενθηφορούσα καὶ φέρουσα εἰς τὴν συμπαθητικὴν ὄψιν καταφανὴ τὰ ἔχνη τῆς θλίψεως καὶ τῆς ἀγρυπνίας ἐφάνη εἰς τὴν Βηθλεέμ, ζητοῦσα μίαν παρθένον, ὀνομαζομένην Παῦλαν, διάσημον διὰ τὴν εὐσεβειαν καὶ τὴν συνέσιν της. Ἦτο ἐκείνη, ἡ ὁποία ἀφῆκε τὸν κόσμον μετὰ τὸ ἀνωτέρω συμβᾶν εἰς αὐτὴν ἐν σχέσει πρὸς τὸν Μαρτινιανόν.

Αὐτὸς δὲ;

Ἀφοῦ ἐθεραπεύθη ἀπὸ τὰ ἐγκαυμάτα του, ἀφῆκε τὸ ἡσυχαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον τόσον καιρὸν ἔζησεν· ἀφ' ἑνὸς μὲν, διότι ἤθελε νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἐκεῖ ἀνακύπτουσαν πάντοτε ἐνθούμησιν τοῦ σκανδαλισμοῦ του, καὶ ἐξ ἄλλου, διότι τὸν ἐβασάνιζεν ὁ φόβος μὴ τυχόν ἐπανελαμβάνετο παρομοίᾳ σκηνῇ, πρᾶγμα τοῦ ὁποῖου καὶ τὸ ἀπλοῦν ἐνδεχόμενον διήγειρε τὴν φρίκην του.

Ἀνεχώρησε λοιπὸν καὶ ἔκτοτε δὲν ἔμεινε πλέον σταθερῶς εἰς ἓνα τόπον. Κατ' ἀρχὰς ἔμεινεν εἰς ἓν ἔρημον νησιόδιον, ὅπου τῷ ἔριμντον τρεφὴν περαστικά πλοῖα. Ἐδῶ δὲν εἶχεν ἄλλον σύντροφον παρὰ ὀλίγην χλίην, τοὺς ἀνέμους καὶ τὰς αὖρας, τοὺς φλοίσβους καὶ τοὺς βορβόρους τῶν κυμάτων, τὰς ἀνατολάς καὶ τὰς δύσεις, τὰ νέφη καὶ τὰ ἀστρα. Κατεγίνετο λοιπὸν εἰς τὴν θεωρίαν τῆς φύσεως, ἡ ὁποία τόσον ζωηρὰ μᾶς φέρει τοῦ Θεοῦ τὴν φωνὴν καὶ τὴν ἐνθούμησιν καὶ εὕρισκεν ὅλον τὸν καιρὸν διὰ τὰς ἐπὶ τὰς μελέτας του καὶ τὰς δλοθέρμους προσευχὰς του.

Περιῆλθεν ἀκολούθως πολλοὺς ἄλλους τόπους, μετῴθι δὲ καὶ εἰς αὐτὰς νᾶς Ἀθήνας. Ἐκεῖ ἐπεσκεψθῇ τὰ μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα ὠμίλησεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐπίστευσε Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, ἐσπούδασαν Βασίλειος ὁ Μέγας καὶ ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Καὶ βλέπων τοὺς θαυμασίους ναοὺς τῆς εἰδωλολατρικῆς ἀρχαιότητος καὶ τὰ ἐξαισία ἀγάλματά της, ἐσκέπτετο πῶς οἱ αἰεῖς καὶ οἱ τελώναι τῆς Γαλιλαίας ἠμπόρεσαν νὰ καταλύσουν ὅλον τὸν ὄγκον τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν, τοῦ ὁποῖου ἡ δύναμις κατάρθωσε τὴν ἀνθρωπίνην σωτηρίαν. Ὁ σκοπὸς του ὅμως δὲν ἦτο νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν. Λαβὼν τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον αὐτῆς κατέφυγεν εἰς ἓν ἀπὸ τὰ ἔξω τῆς πόλεως ἡσυχαστήρια. Ἦτο δὲ γέρων πλέον. Καὶ ἔφερε μὲν ἀκίμῃ τὰ στίγματα τῶν ἐγκαυμάτων εἰς τὸ σῶμα του, ἀλλὰ πᾶσα φλόξ ἐπιθυμίας σωματικῆς εἶχε σβῆσει ὀλοτελῶς εἰς αὐτόν. Ὁ ἐπίσκοπος, ἐκτιμῶν τὴν πειρὰν του, τὴν φρόνησιν καὶ τὴν θερμότητά του ζήλου του, τὸν ἐχρησιμοποίησε εἰς σπουδαίας πνευμα-

τικὰς ἐργασίας. Πολλὰκις τῷ ἀνέθετε τὴν ἰδιαιτέραν διδασκαλίαν καὶ εἰρηνopoίησιν ἐκκλησίαν οἰκογενειῶν. Τότε εὐρίσκειτο πολλὰκις ἀπέναντι ὠραιοτάτων ὄψεων· ἀλλὰ, κυρίαρχος ἐντελὲς τοῦ ἑαυτοῦ του, μίαν μόνον εἶχε ζέαν, πῶς ἀκόμη ὠραιοτέρα νὰ κατασταθῇ ἡ ψυχὴ του. Καὶ εἰς τοῦτο συνήργει μὲ τὰς συμβουλὰς, τὰς παρακλήσεις του, τὰς ὁδηγίας του.

Ἐν τῇ ἐκτελείᾳ τοιούτων ὑπηρεσιῶν παρέδωκε πρὸς τὸν Κύριον τὸ πνεῦμά του. Ἡ πόλις ὅλη παρηκολούθησε τὴν κηδείαν του μὲ θλίψιν, ὃ δὲ Ἐπίσκοπος ἐξύμνησε μὲ ὅλην τὴν θερμότητα ἐπαξίως τὰς ἀρετὰς του.

ΜΙΧ. Γ. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΟΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΟΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΣ

Οἱ Ἀγγλικανοὶ προσεγγίζουν διόλου εἰς τὴν περὶ θείας Εὐχαριστίας διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας; Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐγράφησαν ἱκανά. Καὶ τινες ἐκ τῶν ἡμετέρων προσεπάθησαν νὰ ἀνέωρουν τοιαύτην προσέγγισιν προσάγοντες δοξασίαν τούτου τοῦ ἐπισκόπου ἢ ἀπόσπασμα ἐκείνου τοῦ βιβλίου. Ἀλλὰ τὸ ὑπάρχον χάσμα καταφαίνεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ βιβλίου, τὴν ὅπου οὐκ ὁμολοῦν κατὰ τὴν στίφιν των οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας. Ἰδοὺ ἡ διακήρυξις καὶ ὁμολογία των ἐν πιστῇ μεταφράσει. αὐτὴν ἐκείνους καὶ πανδήμως, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὁμολογῶ, μαρτυρῶ καὶ κηρύττω, ἀληθῶς πιστεύω, ὅτι ἐν τῷ Μυστηρίῳ τῆς Εὐχαριστίας οὐδεμία γίνεται μεταβολὴ τῶν στοιχείων τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ οὔτε κατὰ τὴν εὐλογίαν οὔτε μετ' αὐτὴν ὑφ' οἰουδὴποτε προσώπου.

Ἀπέναντι τῆς τῶσον ἐπισήμου καὶ ἀπεριφράστου ταύτης γνώμης ποία ἡμπορεῖ νὰ ἀπομείνῃ ἀμυθία περὶ τοῦ ἀσυμβιβάστου τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας εἰς ἐν τῶν σπουδαιωτάτων τῆς πίστεως ζητημάτων;

Δὲν θέλομεν νὰ εἰπωμεν διὰ τούτου, ὅτι κακῶς κάμνουσιν ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐργάζονται πρὸς ἐπίτευξιν ἐνώσεως μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν δι' ἄρσεως τῶν ἀντιθέσεων καὶ ἀκριβεστέρως τῶν ἀγγλικανῶν διαφωτίσεως περὶ τῶν ὀρθοδόξων φρονημάτων. Βεβαίως ἡμῶς τὰ χωρίζοντα ἐμπόδια δὲν εἶνε ἀπλῶς γραμμαί, ἀλλ' ἐκκλησίου τῶν ἀφροὶ καὶ φάραγγες, τῶν ὁποίων ἡ γεφύρωσις δὲν εἶνε ἔργον εὐκατόρθωτον.

Πὰς δυσκολίας ἡδύνατο ὁπωσδήποτε νὰ σμιρύνῃ εὐνοστέρα πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν διάθεσις τοῦ Ἀγγλικανικοῦ κλήρου ἐπιτρέπουσα εἰς αὐτὸν νὰ ἐξετάσῃ μᾶλλον ἀμερολήπτως τὰ κατ' αὐτὴν πράγματα. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλπὶς αὕτη ἀχρίασε κατὰ πολὺ μετὰ τὴν γνωστὴν σκαιὰν ἀπάντησιν τοῦ Ἀγγλοῦ πρωτοερέρχου εἰς τὸ ζήτημα τῶν Βουλγαρικῶν ὀργίων κατὰ τῶν Ἑλληνικῶν ναῶν καὶ τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς καὶ τῆς παρουσίας τῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ῥώμῃ ἐλληνικῶν πόλεων.

† Ο ΘΗΡΑΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἐδύσε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ στερέωμα τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας. Εἰς ἀπὸ τοὺς λαμπροτέρους ἱεράρχας τῆς, φαινή διάνοια, φυγὴ εὐτολμοῦ καὶ γενναία, χαρακτὴ κραταῖος καὶ ἀδαμάντινος, θέλησις τιμῆς, ἡ ὅποια ἐγνώρισε νὰ σταθῇ πάντοτε ὑπεράνω πάσης δουλοφροσύνης, ἀποφυγούσα τὰ πέλματα καὶ τῶν ἰσχυρῶν καὶ τῶν κολάκων. Ἀνῆκε μὲ ὅλην τὴν καρδίαν του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, πιστὸς σηματοφόρος τῆς, μὴ καταβιβάζων τὸ λάβαρόν της ἐνώπιον οἰουδὴποτε, ζηλωτῆς τῶν δικαιωμάτων της, φρουρὸς τῆς ἀξιοπρεπείας της, δυνατὸς εἰς τὸν λόγον, δυνατώτερος εἰς τὴν μάχην.

Ἡ «Ἀνάπλασις», εὐλαβὴς πάντοτε πρὸς τὴν μνήμην τῶν ποιμένων τῶν καλῶν, ὃς ἀσχοληθῇ περὶ τοῦ μεταστάντος ἐπισκόπου διὰ μακροτέρων καθὶ ἑξέως ν' ἀποτελέσῃ ἐν ὑποδειγματικῶν πρότυπον διὰ τοὺς νεωτέρους.

ΟΙ ΒΙΟΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Βιβλιοπωλείου «Ἀναπλάσεως» καὶ ὁ Β'. Τόμος τῶν Βίων τῶν Ἀγίων τοῦ κ. Μιχ. Γαλανοῦ, ἐμπεριέχων τοὺς ἐορταζομένους κατὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον. Ἐκ τοῦ τόμου τούτου ἀπόσπασμα εἶνε ἡ ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ βιογραφία τοῦ ἁγίου Μαρτινιανοῦ.

Ἀντίτυπα τοῦ Τόμου τούτου θὰ σταλῶσι ΜΟΝΟΝ πρὸς ἐκείνους τῶν συνδρομητῶν, ὅσοι ἐπλήρωσαν ἤδη τὸν Α'. Τόμον. Διότι ἡ κατωτέρα τιμὴ ὁρίσθη ὑπὲρ τῶν συνδρομητῶν μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ἐγκαιρὸς καταβολὴ τοῦ τιμήματος θὰ βοηθῇ εἰς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκδοτικῶν δαπανῶν, αἵτινες εἶνε βαρύνταται.

Ἐλπίζομεν, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο, ἀποτελοῦν τὸ ἐποικοδομητικώτερον τῶν ἀναγνωσμάτων, θὰ γείνη κτήμα πανελλήνιον, ὡς ἐπιτηδεύεσθαι εἰς τὸ νὰ παρουσιάσῃ ζωντανούς τοὺς ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ἥρωας καὶ τοὺς προμάχους τῆς, καὶ νὰ διεγείρῃ τὴν μίμησιν πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἀρετὰς, αἵτινες καὶ σήμερον εἶνε ὁ καλῆτερος στολισμὸς τῶν ἀτόμων, τῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν κοινωνιῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἀπολογία τοῦ Ἀκακίου, ὑπὸ Μ. Γαλανοῦ. — Καθολικότης τῆς Προσευχῆς, ὑπὸ Κ. Καλλινίκου. — Ὁ πρῶτος. — Ὁ ὀργίλος. — Ὁ μοχθηρὸς. — Ὁ ἐκδικητικὸς. — Ἡ Προσευχὴ καὶ τὰ μυστήρια, ὑπὸ Γ. Βύγενιδου. — Ὁ ἐν τῇ πράξει ὀλισμὸς, κατὰ μετέφρασιν Σ. Κοντοθανάση. — Ἡ νηστεία ἐν τῇ ἀγίᾳ Γραφῇ καὶ ἐν ἱερᾷ Παραδόσει, ὑπὸ Ν. Βύγγελιδου. — Ὁ Ἀκάκιος καὶ ἡ δόξα τῆς ζωῆς. — Σοφαὶ σκέψεις, ὑπὸ Στ. Τηλιακοῦ. — Ὁ ἅγιος Μαρτινιανός, ὑπὸ Μιχ. Γαλανοῦ. — Οἱ Ἀγγλικανοὶ περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας. — † Ὁ Θήρας Νικόδημος.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ: ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ Ζ ΔΙΑΔΗΞΕΜΑ 6—ΟΔΟΣ ΒΟΡΕΟΥ—8